

11. NOVEMBRI – LĀČPLĒŠA DIENA

Materiālus lasiet 5. lappusē.

● Gandrīz gadu Preiļu poliklīnikā pacientiem ir iespēja ar ultraskaņas densitometru «Ominisense 7000» pārbaudīt kaulu saslimstībā ar osteoporozi. Rezultāti liecina, ka 56,7% no visiem pārbaudītajiem konstatētas dažādas šīs slimības stadijas. Materiālu par to, kas ir osteoporoze un cik nopietni tā var skart katru no mums, lasiet 8. lappusē. Foto: M.Rukosujevs

Školas avīze atspoguļo skolas seju

Rajona bērnu un jauniešu centrā uz šajā mācību gadā pirmo semināru pulcējās skolu avīžu redaktori un redkolēģiju pārstāvji.

Pēc savstarpējas iepazīšanās, pastāstot ne tikai par sevi, bet arī par pārstāvēto izdevumu, katram no klātesošajiem bija jāpacenšas objektīvi novērtēt savu avīzi un izcelt tās pozitīvāko īpašību, ko varētu ieteikt arī citiem. Bija jāatklāj arī kāda negatīva parādība. Darbs turpinājās grupās, apspriežot problēmas, kas traucē avīzes veidotājiem, un pārrunājot priekšlikumus to novēršanai. Sarunu gaitā atklājās, ka problēmas nereti rada datortalikšana, jo kompjūteriekārtas labi pārzinošos skolēnus grūti iesaistīt avīzes veidošanā. Nereti skolasbiedros vērojama pasivitāte arī attiecībā uz publikāciju gatavošanu. Taču skolu redkolēģiju pārstāvji nonāca pie secinājuma, ka redkolēģiju dalībnieki arī paši var pacensties plašāk apgūt iemaņas darbā ar datoru un tikt galā ar avīzes veidošanu.

Tika uzdoti konkrēti jautā-

jumi par skolu avīžu gatavošanu, sākās diskusija. Piemēram, vai ir ieteicams publicēt intervijas ar skolotājiem, kāda ir optimālā izdevuma cena un tamlīdzīgi.

Pavisam Preiļu rajona skolās tiek izdotas 15 avīzes. Tās ne tikai atspoguļo iekšējos notikumus, bet arī veido mācību iestādes seju.

Vai avīzei izdodas radīt rezonansi skolas dzīvē, kādas grūtības ir tās izdošanā, — uz šiem jautājumiem «Novadniekam» atbildēja dažu skolu izdevumu redaktori.

Lauris Krolis, Galēnu pamatskolas izdevuma «Pipariņš» redaktors:

— Avīze visus informē par skolā gaidāmiem notikumiem, kā arī par panākumiem olimpiādēs, sacensībās. Tajā ir arī literārā lapuse, kas veicina skolēnu jaunrades dotību attīstīšanu. Rezonansi radīja mīlestības vēstule publicēšana. Patikami pārsteidza tas, ka pirms dažiem gadiem skolas avīzīte valsts mērogā ieguva pirmo

vietu tematisko avīžu grupā. Agija Bračka, Līvānu 1. vidusskolas izdevuma «Skolas solis» redaktore:

— Avīze padara skolas dzīvi interesantāku. Rezonansi radīja pagājušajā mācību gadā publicētais raksts «Nodosim kladītes. Šodien trīs ieskautes». Avīze pievērsās tam, ka nereti vienā dienā jākārt vairākas ieskautes. Tagad skolotāji vairāk saskāņo ieskausu laiku un pat mēdz apjautāties klasei, kurā stundā kāds pārbaudījums paredzēts. Domājam arī turpmāk pievērsties šai problēmai, lai to atrisinātu līdz galam. Ar avīzes palīdzību gribam uzlabot arī skolas parlamenta darbu, skolēnus vairāk ieinteresēt zināšanu līmeņa paaugstināšanā, pasākumu atbalstīšanā. Redkolēģija gūst pieredzi arī no «Novadnieka» pielikuma «ASSAINIS».

Grūtības nereti sagādā datortalikšana, jo šajā ziņā esam bez pieredzes.

Linda Kancāne (no kreisās), Aglonas vidusskolas iz-

devuma «Atbalss» redaktore un Ginta Rutka, redkolēģijas pārstāve:

— Skolas avīze ar pārtraukumiem iznāk kopš 1995. gada. Mēs bieži gatavojam skolēnu aptaujas par dažādiem jautājumiem. Piemēram, par smēķēšanu, kas ir aktuāla problēma. Avīze patik arī vecākiem.

Diemžēl patlaban tai ir grūtāki laiki, jo skolēni aizbaidinās ar aizņemību un nevēlas ziedot laiku tās gatavošanai. Taču reizēm tā ir bezatbildība, kā, piemēram, gadījumā, kad par avīzes izdošanu atbildīgais pazaudēja disketes ar visiem sagatavotajiem rakstiem. Līdz ar to šogad nav iznācis pirmais numurs.

Avīzes izdošana ir atbildīga lieta, jo prasa precizitāti un regulāru darbu, lai tā iznāktu laikā.

L.Rancāne
Foto: M.Rukosujevs

● Tūkstoš un viens
«Novadnieka» lasītājs

⇒ 2. lpp.

● Pēc Mārtiņiem zemi netraucē

⇒ 3. lpp.

● Informācija lauksaimniekiem

⇒ 4. lpp.

● Lāčplēša dienas piemiņai

⇒ 5. lpp.

● Kā dzīvo invalīdi

Preiļu novada Preiļu pagastā

⇒ 6, 7. lpp.

● Sports

⇒ 9. lpp.

● Sludinājumi, reklāma

⇒ 9., 12. lpp.

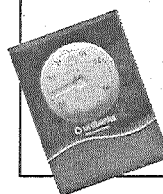
Noslēgusies
«Novadnieka» un
«Unibankas» rīkotā
AKCIJA, kurā varēja
vinnēt 3 lietussargus,
3 pulksteņus,
3 ādas makus un
3 jubilejas kalendārus.

Laimīgie «Novadnieka» abonenti ir:

Stefānija STAŠULĀNE (Arendole, kv. r. 319927);
Aivars PINKA (Aizkalne, kv. nr. 832358);
Jānis GAVARS (Preiļi, kv. nr. 808470);
Drosma ŠEFLERE (Līvāni, kv. nr. 089144);
Leontīne ADAMOVIČA (Preiļi, kv. nr. 808491);
Edgars VAIVODS (Rudzātu pag., kv. nr. 631108);
Velta POKŠĀNE (Riebiņu pag., kv. nr. 380555);
Antonija STARE (Līvāni, kv. nr. 416969);
Tekla ZARĀNE (Pelēču pag., kv. nr. 008025);
Mirdza UPENIECE (Vārkavas pag., kv. nr. 380031);
Vilhelmine VANAGA (Līvāni, kv. nr. 330302);
Pēteris STAFECKIS (Preiļi, kv. nr. 088163).

Aicinām visus laimējušos
lasītājus 12. novembrī
plkst. 11.00 ierasties redakcijā
Brīvības ielā 14, Preiļos
uz balvu izlozi.
Pieteikties pa tālr. 53-07057.

Līdzī jāņem abonēšanas kvīts un
personu apliecinošs dokuments.

Pieprasa skaidrojumu
par deputātu algām
Preiļu novada domē

Preiļu novada domes deputāts Pēteris Rožinskis iesniedzis pieprasījumu Preiļu novada domē sniegt rakstisku un detalizētu atšifrējumu par deputāta Andreja Zagorska un citu deputātu atalgojuma aprēķiniem un komisiju locekļu darba algu aprēķiniem par 2002. gadu. P.Rožinskis savā pieprasījumā kā piemēru min, ka A.Zagorskis pērn kā deputāts nopelnījis 1696,33 latus, kas ir 154 lati mēnesī (deputāti strādā 11 mēnešus, jo mēnesī dome ir atvaļinājuma). P.Rožinskis pieprasa identisku informāciju arī par šī gada 10 mēnešiem. Viņš izsaka bažas, ka tik liela deputātu atalgojuma dēļ domes līdzekļi varētu tikt tērēti nelietderīgi.

NACIONĀLĀS ZINĀS

Desmitdaļa strādājošo Latvijā ir priekšnieki

Aptuveni desmitā daļa no visiem Latvijas strādājošajiem ir menedžeri vai dažādi priekšnieki, liecina Eiropas Savienības veiktais pētījums par darba apstākļiem ES kandidātvalstīs, ziņo LETA. Igaunijā šis īpatsvars ir 12,2%, kas ir visvairāk Austrumeiropā. Pašreizējās ES dalībvalstīs vidējais līmenis ir 8,1%.

Saeimā būs Nākotnes komisija

Saeima ceturtdien atbalstīja Nākotnes apakškomisijas izveidošanu, kas parlamentā risinās valsts attīstības jautājumus, ziņo BNS. Nākotnes apakškomisiju Saeimas izglītības, kultūras un zinātnes komisija veido sadarbībā ar Tautsaimniecības komisiju, un apakškomisijas darbā iecerēts iesaistīt gan Latvijas Attīstības aģentūras, gan akadēmisko zinātnu ekspertus. Apakškomisija iecerējusi risināt jautājumus par tehnoloģiju un uzņēmējdarbības attīstību Latvijā, aktīvi domājot arī par iespējām izmantot ES piedāvātos līdzekļus. Jāpiebilst, ka aktīvā domāšana tiks apmaksāta no nodokļu maksātāju maciņa.

KNAB lūdz sodīt Ūdri par ziedojumu neatdošanu

KNAB izbeidzis vairākmēnešu saraksti ar Zaļo un Zemnieku savienību un otrdien lūdza tiesai administratīvi sodīt partijas līderi, Saeimas priekšsēdētāju Ingridu Ūdri un likt partijai pilnā mērā prasību atmaksāt 55 950 latu lielos nelikumīgos ziedojumus. Tiesā jau vairākas līdzīgās lietās – pret Darba partiju, Krievu partiju, Latviešu partiju – lemts par labu KNAB, taču neviena summa nav bijusi tik liela.

Dzīvosim kā Eiropā tikai pēc nieka 20-30 gadiem

Latvijas ilgtermiņa attīstības mērķis ir sasniegt ES valstu vidējo iekšzemes kopprodukta līmeni uz iedzīvotāju nākamajos 20-30 gados, bet vidējā termiņa periodā panākt būtisku pieaugumu no pašreizējiem 35% līdz 52% no ES vidējā līmeņa līdz 2010. gadam, tā atzīst ekonomikas ministrs Juris Lujāns. Attīstības dokumentā apkopoti vairāk nekā 50 rādītāji, kas Latvijai būtu jāsasniedz nākamajā gadā, arī līdz 2010. un 2030. gadam, lai tuvotos ES rādītājiem sociālajā attīstībā, vides aizsardzībā, pētniecībā, inovācijā u.c. Piemēram, ja pašlaik Latvijas IK uz vienu iedzīvotāju ir 35% no ES līmeņa, kas ir viens no zemākajiem rādītājiem ES kandidātvalstu vidū, ES vidējā dzīvības līmeņa sasniegšanai Latvijai IK pieauguma tempiem vidējā termiņā jābūt 8%, bet ilgtermiņā jeb līdz 2030. gadam – vidēji 5% gadā. Stratēģijā paredzētas arī prioritātes. Nākotnē paredzēts sekmēt uzņēmumu skaita palielināšanu uz 1000 iedzīvotājiem no tagadējiem 18 līdz 50 uzņēmumiem. Paredz samazināt nodokļu slogu no tagadējiem 30,7% līdz 26% no IK.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

Tūkstoš un viens «Novadnieka» lasītājs

Kā pasakā — «tūkstoš un viens nakts», tā arī virtuālajā pasaulē tūkstoš un viens. Šoreiz tie ir «Novadnieka» Internet mājas lapas apmeklētāji oktobra mēnesī.

Gadalaiki nomaina viens otru, pulksteņu ciparnīcas rādītāji tiek pagriezti atpakaļ, priekšā ir nezināmā rītdiena. Viens ir nemainīgs — «Novadnieks» ar jaunām ziņām, sensācijām, problēmām, pētījumiem un izklaidi.

Dubults prieks ir par to, ka «Novadnieks» spēj ne tikai informēt un sasniegt lasītāju tā tradicionālajā formā, bet arī būt moderns, interaktīvs, neierobežots ģeogrāfiskajās robežās savā Internet redakcijas veidolā.

Popularitāti un uzticību iegūt nav viegli, bet mēs strādājam ar pārbaudītām vērtībām. Viena no tām ir mīlestība un cieņa pret mūsu lasītāju.

Pretil mēs saņemam to pašu, par ko liecina Internet mājas lapas pieaugošā apmeklējuma dinamika. 2003. gada septembrī «Novadnieka» Internet mājas lapu www.novadnieks.lv apmeklēja 823, bet 2003. gada oktobrī 1001, jeb par 18% vairāk.

Pēc Latvijas Internet asociācijas apkopotajiem datiem Internet lietotāju skaits turpinā augt un pēdējā gada laikā pieaugums ir visstraujākais. Pēc 2003. gada pirmajiem deviņiem mēnešiem šis skaitlis sasniedz 45% no Latvijas ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem. Absolūtos skaitļos tas ir 530 000 cilvēku. Attiecīgi Preiļu rajonā ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits ir 7100 (pēdējie Centrālās statistikas pārvaldes dati) un mūsu mājas lapu apmeklē katrs 7 no tiem.

Summējot tradicionālo un Internet mērķauditoriju, «Novadnieku» izlasa katrā māj-saimniecībā un pastarpināti par jaunumiem uzzina katrs interesents. Tas ir pierādījums tam, kā veidojas informācijas sabiedrība, neskatoties uz šauru tās izpausmes būtību.

Populārākas lapas «Novadnieka» Internet informācijas portālā ir aktuālo ziņu lapa, sludinājumu mājas lapa. Attiecīgi 642 un 622 eks-pozīcijas laika posmā no 2003. gada 1. septembra.

464 reizes tika apskatīta pieteikto vakancu lapa. Paldies par Jūsu izrādīto interesi un saņemtajiem pieteikumiem. Pateicoties šai infor-

mācijai, esam ieplānojuši veidot personāla datu bāzi, kas būs lietderīga, plānojot personāla pēctecību un vakancu apmierināšanu.

Par SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvā pakalpojumu centra pakalpojumiem interesi izrādīja 268 reizes. Internet vide ir ērta kontaktinformācijas un interesējošo pakalpojumu un informācijas izpētei, pateicoties savai operativitātei un relatīvi zemajām izmaksām.

Aicinām pievienoties tiem 222 interesentiem, kas apmeklēja foto arhīvu un izbaudīja dažādas notikumu foto variācijas.

Esam gandarīti par lasītāju uzdrīkstēšanos mainīt klasisko «Novadnieka» abonēšanas procedūru. Pasūtīt «Novadnieku» Internet mājas lapā, lasītāju sagaida patīkami pārsteigumi un īpaši piedāvājumi tuvākajā nākotnē, tādēļ aicinām pievienoties mums un aizpildīt elektronisko formu Internet.

Internet ir globāls informācijas nesējs un pateicoties dažādām informācijas meklēšanas lapām un uzzinām www.novadnieks.lv ir atraduši 279 interesenti. Populārākais no tiem ir www.google.lv ar

75 interesentu ievadītajiem pieteikumiem. Esam izraisījuši interesi vai arī nejausības dēļ mūs ir apmeklējuši 115 domēnu nesēji ar paplašinājumu .com vai .net, kā arī 8 Čehijas un 7 Somijas Internet lietotāji.

Populārākas pārlūkprogrammas «Novadnieks» mājas lapas apskatei ir Internet Explorer 6.0, aiz sevis atstāj vecākās pārlūkprogrammas 5.0 un 5.5 versijas. Savukārt datoru operētājsistēmas līdžā pozīcijas daļa Windows 98 u. Windows NT. Attiecīgi 8 un 774 lietotāji laika posmā no 2003. gada 1. septembra.

Sākot ar 2004. gadu, «Novadnieka» mājas lapa tiks papildināta ar dažādiem izklaidē instrumentiem un noderīgās informācijas laukiem. Lai uzzinātu ko vairāk, esiet ar mums arī nākamgad. Atklāšu vienīgi to, ka noteikti tie būs horoskopi un laika ziņas, kas daudziem šķiet svarīgi nākotnes ziņneši.

Skatīti runā paši par sevi, bet saturs papildina formu. Objektivitātes, kvalitātes un racionalitātes avangards — www.novadnieks.lv.

Tamāra Elste,
laikraksta «Novadnieks»
redaktore

DEPUTĀTS INFORMĒ

Par pieredzes apmaiņas braucienu uz Maskavu

Nemot vērā radušos interesi par pieredzes apmaiņas braucienu uz Maskavu, varu informēt, ka vizīte notika no 2003. gada 21. septembra līdz 1. oktobrim, to organizēja Latgales reģiona attīstības aģentūra. Tajā piedalījās Latgales pilsētu un rajonu pašvaldību vadītāji un izpilddirektori.

Viens no galvenajiem mērķiem bija piedalīšanās triju dienu konferencē (24.-26. septembris) par vietējo ūdens resursu izmantošanu tūrisma attīstībā. Konferennces laikā tika atspoguļoti vairāki piemēri, kā vietējie ūdens resursi tiek izmantoti gan vietējo, gan ārzemju tūristu piesaistē, kā arī analizēti piemēri veiksmīgu tūrisma produktu pasniegšanā un reklamēšanā. Konferennces laikā piedali-

jāmies sarunās ar vietējo tūrisma kompāniju pārstāvjiem, lai dalītos pieredzē un runātu par tālākās sadarbības iespējām tūrisma jomā Latgalē un Krievijā. Tika prezentēti un izplatīti materiāli par tūrisma iespējām Latgalē (buklets «Apceļo Latgali» krievu un angļu valodā, kartes utt.).

Konferennces laikā brauciena dalībniekiem — visu Latgales rajonu pārstāvjiem — tika organizēts izbraukums uz tūrisma un atpūtas bāzi, lai praktiski novērtētu, kā, piesaistot nelielu finansējumu, var renovēt un veiksmīgi izmantot vietējos resursus tūrisma attīstībā. Ļoti svarīgs faktors tāda veida tūrisma attīstībā ir vietējo kultūras tradīciju un kultūrvides izmantošana un popularizēšana. Arī Livānu novadam ir svārgi domāt par tūristu piesaistes iespējām īpaši šobrīd, jo

no 2. decembra darbu uzsāks jaunais Mākslas un amatniecības centrs, kas varētu prezentēt Latgales amatnieku tradīcijas un prasmes. Livānu novads ir pievilcīgs tūristiem arī ar savu atrašanās vietu — tas atrodas līdzās tranzītceļiem, ir pieejami ūdens un zivju resursi apkārtnes ezeros, Dubnā un Daugavā.

Brauciena laikā tika organizēta lietišķa tikšanās ar tūrisma kompānijas «Kormčij» direktoru D.Čurilo. Tikšanās laikā tika apspriestas Krievijas un Latgales tūrisma attīstības iespējas, kā arī iespējas sadarboties. Tikāmies ar Maskavas apgabala tirdzniecības un rūpniecības kameras pārstāvjiem, lai apspriestu bezmaksas pakalpojumu un informācijas apmaiņas iespējas. Savukārt 29. un 30. septembrī mūsu delegācija tikās ar Maskavas apgabala admi-

nistrācijas pārstāvjiem, lai apspriestu reģionu sadarbības iespējas un analizētu ekonomiskās sadarbības šķēršļus, kā arī iespējas tos novērst. Nācās atbildēt arī uz jautājumiem, par krievvalodīgo situāciju Latvijā un kļūdainus minējumus par cittautiešu stāvokli šeit. Šī tikšanās deva iespēju paust atšķirīgu viedokli no tā, kāds dominē Maskavā pēc nereti visai neobjektīvām publikācijām Krievijas medijos, kas neatbilst patieso situāciju Latvijā. Uzskatu, ka vizīte Maskavā sevi ir attaisnojusi arī no šī viedokļa, jo sarunas ar oficiālajiem varas pārstāvjiem ir nozīmīgs ieguldījums objektīvas izpratnes veicināšanā par procesiem Latvijā.

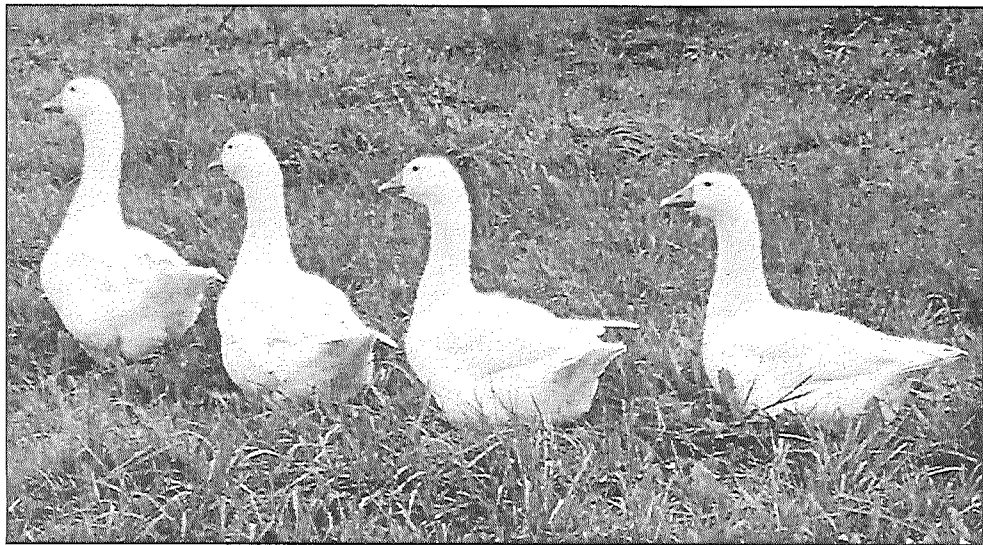
Ar cieņu,

Andris Vaivods,
Livānu novada domes priekšsēdētājs

REDAKCIJAS SLEJA, INFORMĀCIJA

Pēc Mārtiņiem zemi netraucē

Ja Mārtiņos zosis pa dubļiem staigā, tad Lieldienās slidināsies pa ledu. Foto: Rukosujevs

Kas ir Mārtiņi

Legenda vēsta, ka svētais Mārtiņš dzimis 316. vai 317. gadā tagadējā Ungārijā. Jauneklis dienēt nosūtīts uz Galiju, tagadējo Franciju. Reiz ziemā patrulējot, sastapis noskrandušu ubagu, kam neka vējoties atdevis pusi no sava apmetņa, to pāršķēlot ar zobenu. Izrādījās, ka jauneklīm ceļā bija gadījies Kristus. Karavīrs pārgāja jaunā ticībā. Viņš ierīkoja klosteri, kļuva par bīskapu. Mārtiņam tiek piedēvēti daudzi brīnumdarbi. Sludinādam kristietību, bīskaps Mārtiņš no meklētājiem slēpies zosu kūti, kurās ar savu gāģināšanu viņu šķēdējis. Viņa nāves dienā zosis tiekot kautas un ēstas. Svētais Mārtiņš ar laiku kļuvis ne tikai par ubagu, bet arī par skroderi, karavīru, kalēju, zirgu, vīna un citu amatnieku brālību patronu.

Romiešu virsnieka mētelis, latīniski saucas *cappa*. *Cap-pella* nozīmē mētelītis. Telpa, kur Parīzē glabājas Mārtiņa mētelis, tika nosaukta par *St. Chappelle*. No šejienes cēlušies vārds kapela (maza baznīca), kapelāns un *capella* (baznīcas mūziķi).

Latviskajās tradīcijās pazīstami četri svētki, kas saistīti ar Saules stāvokli debess lokā, tā sauktie saulgrieži. Laiks no vieniem līdz otriem saulgriežiem vēlreiz dalīts uz pusēm un sakrīt ar nozīmīgām pārmaiņām dabā. Tādējādi gada laikā izceļas astoņi notikumi, ko latvieši atzīmē kā gadskārtu svinības: Meteņi, Lieldienas, Ūsiņi, Jāņi, Māras, Miķeļi, Mārtiņi, Ziemassvētki. Bieži Mārtiņu min kopā ar Ūsiņu. Ko Ūsiņš pavasarī iesāk, to Mārtiņš rudenī pabeidz. Kā pateicību par zirgu kopšanu Mārtiņam ziedo gaili.

Laika pareģojumi un ticējumi

✓ Ja Mārtiņš (10. novembrī) taisa ledus tiltus, tad Katrīna (25. novembrī) tos ārdā, ja pa Mārtiņiem salst, pa Katrīnām kūst.

✓ Ja Mārtiņos zosis iet pa ledu, tad Ziemassvētkos peldēs pa ūdeni.

✓ Ja Mārtiņa diena miglaina, tad ziema būs silta.

✓ Ja Mārtiņa diena jauka, tad ziema būs auksta.

✓ Skaidra mēneša nakts Mārtiņos sakrīt ar skaidru ziemas laiku.

✓ Ja Mārtiņa diena iekrīt vecā mēnesī, lopi barību tērēs bez sāta.

✓ Ja pēc Mārtiņiem zemi vēl ar, tad nākamajā gadā nav gaidāma nekāda raža. Zemes atpūtu pēc 10. novembra vairs nedrīkst traucēt.

✓ Ja pēc Mārtiņiem lopus vēl laiž ganos, zirgus un govus plēš vilki, kam šajā laikā atļauts darīt visu.

Tradīcijas

✓ Mārtiņu vakarā ņem vecas pannas un sit tās, lai izdzītu peles un žurkas.

✓ Mārtiņu vakarā ar diegu jānomēra savs garums. Ar to pašu diegu jānomēra tā puīša garums, kuru grib par vīru. Diegs jāpaliek zem puīša pagalmā. Tad ir cerība, ka tas puisis tiks par vīru.

✓ Mārtiņu vakarā jāsēd uz grīdas ar muguru pret durvīm. Kreisajā kājā jāuzmauc tupele, tad tā jāsviež pār labo plecu. Ja tupele nokrīt ar purnu uz durvju pusi, būs vien mājās jāpaliek, precinieki nebrauks.

✓ Kādā no Rīgas kafejnīcām tiek pieņemti rituāli, ko veic precētas sievietes, lai citās viņām nenoceltu vīrus. Protī, esot jādedzina veci vīra

ZVANI!

Katru darbdienu
uzklausīsim jūs
pa tālr. 1-53-07056.

Jebkurš var piezvanīt uz laikraksta redakciju un izsacīt savu sāpi, vienkārši parunāt vai arī izteikt priekšlikumus, jautāt. Varat norādīt uz dažādām neēdībām, kļūdām, jums nepieņemamām norisēm. Protams, neaizmirstiet pateikt arī ko labu.

Tumsa gaismu apēdusi...

Kopš pirms divām nedēļām esam pārgājuši no vasaras uz ziemas laiku, sajūta nekāda priecīga vis nav. No rītiem vēl tā neko – aiz loga gaišs, arī zināma deva mundruma jūtama. Bet pēcpusdienā ar joni nāk virsū krēsla. Jau ap pieciem aiz loga melna tumsa, ir jāslēdz elektrība un tā vien gribas mest pie malas visus darbus un neko nedarīt.

Tumsa gaismu apēdusi... Būs jātic medicīnas speciālistiem, ka saules gaismas trūkums ietekmē cilvēku veselību un pašsajūtu. Apātija, neapmierinātība ar sevi un apkārtējiem, viegla aizkaitināmība būtu tā mazākā bēda, ja cilvēki spētu saņemt gaismu un baudīt pozitīvas emocijas. Bet kas tev deva!.. Vai katrā avīzē, katrā televīzijas ziņu pārraidē vieni vienīgi kašķi, noziegumi, krāpšanās, atklāti un neatklāti meli.

Jau otro nedēļu uz Saules notiek izvirdumi, magnētiskās vētras sasniedz grandiozus apmērus. Zeme visā tajā milzīgajā kosmiskajā ārprātā ir tikai niecīgs puteklītis, kas laujas Visuma likumiem. Kas būs, tas būs. Rudens tumsai un vētrām ļaudamies, dažbrīd rīkojamies pavisam nelogiiski.

Helovīna naktī Rīgā jaunieši vecajos Pokrova kapos nogāzuši 50 krustus. Latvija ir trešajā vietā Eiropā notiesāto skaita ziņā uz tūkstoš iedzīvotājiem. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam radušās aizdomas, ka apmēram 65 procentos gadījumu partijām ziedotās summas neatbilst ziedotāju ienākumiem. Rēzeknes rajonā no amata atstādināta pagasttiesas priekšsēdētāja, jo nav atbilstoši rīkojusies, lai gan zinājusi, ka kāds tēvs vardarbīgi izturas pret savu bērnu.

Veselības ministre Ingrida Circene visas nedēļas garumā dabūja taisnoties par to, kāpēc, būdama tik augstā amatā, joprojām Aizputē praktizējusi kā ārste ginekoloģe un turpinājusi taisīt abortus. Viņai nācās atzīt, ka bijusi trīs tādi gadījumi. Mācītāju partijas vadonis Jēkabsons sašutis visvairāk, sak, kā tad tā – laikā, kad valdība un valdošā koalīcija par savu kārtējo galveno mērķi ir noteikusi demogrāfiskās situācijas uzlabošanu valstī, ministre atļāvušies rīkoties pretēji kopējām nostādnēm. Tā vien gribas pajautāt Jēkabsonam, vai viņš ir ticis ar tām trim sievietēm no Aizputes un pajautājis, kādu iemeslu dēļ viņas lūgušas ārsti veikt šo operāciju, kas atstāj rētu ne tikai sievietes miesā, bet nedzīstošu brūci arī dvēselē. Vai ir pārinterēties par viņu mokām un šaubām? Par to, ka viņas varbūt nezina, kā pabarot savus jau dzemdētos bērnus, ja visi ģimenes locekļi ir bezdarbnieki, ja vīrs ir dzērājs un nākotnē redzams tikai posts, nabadzība. Varbūt sirdsskaidrais mācītājs būtu paņēmis viņu mazuļus pie sevis audzināšanā, kopis, barojis un dzīvē izvadījis? Šaubos. Šajā gadījumā vietā ir senā tautas gudrība, kas par šādiem Dieva kalpa tēla radītājiem saka – klausies manos vārdos, bet neskaties uz mani darbiem. Ne velti šis kungs kādu laiku padzīvojis Amerikā, tur ir bijuši gadījumi, ka ārstus, kas taisa abortus, vienkārši nogalina.

Ministre pārliecināti saka, es neesmu darījusi neko nosodāmu. Viņu atbalsta citi mediķi. Latvijas Ārstu biedrības pārstāvis televīzijā teica, ka tikpat labi Circeni var atlaist no darba arī tāpēc, ka viņai nav deviņi bērni. Varbūt tiem, kas pieprasa viņas demisiju, ir? Nav. Nevienam nav. Igaunī šonedēļ lemj par to, ka turpmāk bērna kopšanas pabalsts varētu būt valstī vidējās algas apmērā. Igaunī lemj, mūsējie – bārsta pārmetumus.

Negatīvais gāžas pāri kā dubļi no garāmbraucošas mašīnas uzslāktas pelķes. Netīri un lipīgi. Pielip ne tikai pie drēbēm, bet iekrīt arī dvēselē. Ja notriepo mēteli un bikses var aiznest uz ķimisko tīrītavu un atpakaļ saņemt gluži kā jaunus, tad ar dvēselēm ir savādāk.

Vai tiešām tumsa gaismu apēdusi? Līdz Saulgriežiem vairāk kā mēnesis. Ceru, ka novembris beigs šķiesties ar miglu un dubļiem. Gan jau uz sals un zeme pārklāsies ar baltu sniegu. Bet tagad gribu paņemt apaļu, dzeltenu sveci, nošvirkstināt sērkokciņu un iededzināt mazu liesmiņu. Lai turas pretī tumsai.

L.Kirillova

Tirgus ziņas (Ls/kg)

Livānos		Preiļos	Livānos		Preiļos	Livānos		Preiļos
Gaļa, zivis, piena produkti, olas			Dārzeņi, augļi, ogas, medus			Dārzeņi, augļi, ogas, medus		
Guma gaļa	1,79	1,70-1,80	Liellopa, teļa gaļa	1,10-1,70	—	Skābēti kāposti	0,40	0,30-0,35
Plecs	1,40	1,65	Piens	0,15	—	Mārrutki	—	0,50
Kakla karbonāde	2,0	1,80-1,90	Krējums	0,80-1,0	—	Kabači	—	0,20
Karbonāde	2,65	2,50	Biezpiens	0,50-0,60	—	Paprika	0,25-0,50	0,30-0,70
Kārtaine	1,49	1,50-1,60	Sviests	1,40	—	Puravi	0,15 (gab.)	0,50
Speķis	1,10	1,20-1,50	Siers	1,50	—	Kiploki	0,15 (galv.)	1,0
Šāļts speķis	1,0-1,40	—	Reņģes (svaigas)	0,30	0,26	Sipoli	0,25	0,25
Žāvēta gaļa	0,90-3,0	—	Karpas	1,30	1,18	Zāļumi	0,10 (bunt.)	0,10 (bunt.)
Galva	0,60-0,70	0,60-0,65	Butes	0,55	—	Rutki	—	0,25
Stilbiņi	0,58	0,90	Lidakas	—	0,80	Sakņu pētersīļi	0,10 (gab.)	—
Kājas	0,40	0,65	Paipalu olas	—	1,0 (20 gab.)	Sakņu selerijas	0,60	0,15 (gab.)
Ribiņas	1,0-1,40	1,10-1,20	Dārzeņi, augļi, ogas, medus			Pupiņas	0,12	0,20
Kauli	0,50-0,60	0,55-0,90	Kartupeļi	0,08-0,10	0,06-0,10	Kirbi	—	1,0 (l)
Aknas	1,30	1,20	Bietes	0,15	0,12-0,20	Smiltserkšķi	—	2,80 (l)
Sirds	1,0	1,20	Vārītas bietes	0,25	—	Linsēklu eļļa	—	0,30
Plaūšas	0,70	0,85	Burkāni	0,15-0,25	0,10-0,15	Linsēklu rauši	—	0,40 (100 g)
Nieres	0,70	—	Dzērvenes	0,60	0,60	Kaltētas sēnes	—	0,10
Mēle	2,0	2,0	Cidonijas	—	0,35	Mieži	0,10	0,10
Tauki	0,65	0,50-0,70	Āboli	0,20	0,15-0,35	Kvieši	—	0,10
			Kāposti	0,08-0,10	0,07-0,10	Auzas	—	0,10

LAUKSAIMNIEKIEM

Ilgspējīgas lauksaimniecības attīstības iespējas piena lopkopībā

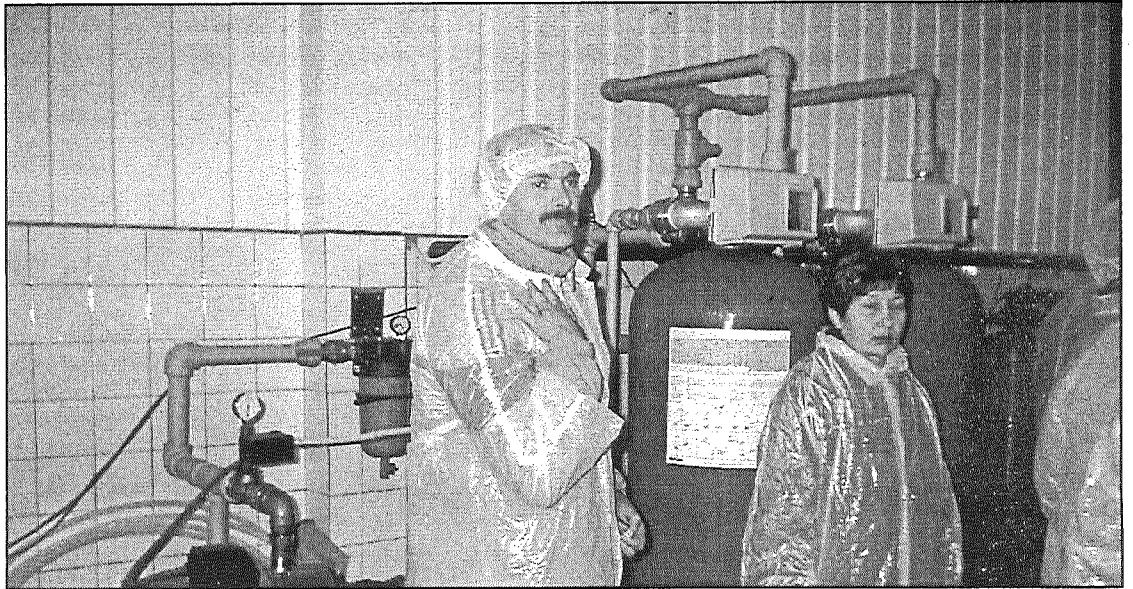
Turpinās Zemnieku saeimas sadarbībā ar Zviedrijas lauksaimniecības un vides inženierzinātņu institūtu organizēto mācību semināru cikls «Ilgspējīgas lauksaimniecības un rūpniecības attīstības iespējas Baltijas valstīs». 5. novembrī kārtējais seminārs par piena ražošanas jautājumiem notika Aizkraukles rajonā. Par uzzināto «Novadniekam» pastāstīja Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja lopkopības speciāliste ZITA BRIŠKA.

— Zemnieku interese par šiem semināriem ir liela. Nesen bijām Tukumā rajonā, kur kopā ar zviedru kolēģiem pārrunājām kūtsmēslu savākšanas un uzglabāšanas problēmas. Brauciens tāls, taču pilnībā atbalstu ideju mācības rīkot tajās saimniecībās, kas attīstībā ir vismaz pussolīti priekšā citām. Arī šoreiz iepļānotais Ogres rajona Ogresgala zemnieku saimniecības «Zvaigznītes» apmeklējums daudziem lika vēlreiz pārliecināties, ka arī Latvijas zemnieki var strādāt ar vērienu un veidot labi pelnošu nozari.

«Zvaigznīšu» saimnieku īpašumā ir padomju laikos būvēts komplekss 400 slaucamajām govīm. Pašlaik saimniecībā ir 350 govīs. Fermā pamazām ienāk jaunās

tehnoloģijas — slaukšanas iekārtas, piena dzesētāji. Liela uzmanība tiek veltīta govju ēdināšanai. Iepazināties ar Latgalē pagaidām neredzētu skābbarības gatavošanas veidu — garos, apjomīgos plēves maisos, kas līdzinās milzīgām «desām», iepilda zaļo masu, to sapsē un noslēdz. Tādā veidā sagatavota skābbarība ir gan ērti uzglabājama, gan izbarojama, mazāk bojājas.

Saimnieki ir apmierināti, jo līdz ar lopbarības kvalitātes uzlabošanu, ievērojami pieauguši arī izslaukumi. Ja vēl pirms pāris gadiem fermā iztika ar diviem sešas un četras tonnas ietilpīgajiem piena dzesētājiem un pienu uz rūpnīcu nogādāja tikai ik pārdienas, pašlaik šādi dzesētāji jau ir par mazu.

● Stabulnieku pagasta zemnieku saimniecības «Ivanānu mājas» īpašnieks Jāzeps Ivanāns «Zvaigznītes» pētīja jauno ūdens atdzelzošanas un atkalķošanas iekārtu, jo savā saimniecībā, kur līdz šim nodarbojās pārsvarā tikai ar cūkkopību, nolēmis attīstīt arī piena lopkopību. Foto no Preiļu LKB arhīva.

Zemniekiem ir jādodomā par ražošanas attīstību ne tikai trīs vai četrus, bet desmit gadus uz priekšu. Daudzu Latgales zemnieku uz-

manību piesaistīja nesen iegādātā govju dzirdināšanai paredzētā ūdens atdzelzošanas un atkalķošanas iekārta, kas «Zvaigznīšu»

īpašniekiem izmaksājusi aptuveni 5000 latu. Tik milzīgas investīcijas atmaksāsies pamazām un ir domātas nākotnei.

Specifiskas prasības teļiem: jauni noteikumi

Šā gada 2. septembrī Ministru kabinets izdeva noteikumu nr. 491 «Teļu labturības prasības», kuros iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Savienības direktīvas, un noteikumi stājas spēkā 6. septembrī.

Gribu uzsvērt, ka viena no svarīgākajām prasībām ir ievērot teļu turēšanas blīvumu.

Ir ieviests ļoti būtisks aizliegums, kas daudziem neparādīs, proti, — teļus līdz 6 mēnešu vecumam nedrīkst turēt piesietus. Izņēmuma gadījumos ir — teļus, kurus tur grupās, drīkst piesiet uz barošanas laiku, bet ne ilgāk par vienu stundu, un šādam gadījumam ir noteiktas prasības teļu piesiešanai. Proti, valgs jāizvēlas no atbilstoša materiāla, kas nerada dzīvniekam ievainojumus, un piemērotā garumā, lai neapgrūtinātu piecelšanos, apgulšanos un barības uzņemšanu. Piesietie teļi regulāri jāpārbauda un jāsakārto tiem valgs.

Būtiska ir prasība par pirmieņa izēdināšanu. Teļus uzreiz pēc piedzimšanas, bet ne vēlāk kā 6 stundu laikā, ir jānodrošina ar pirmieņu.

Noteikumi nosaka arī citas saistošas normas:

- Teļiem nedrīkst likt apaušus.
- Teļi pēc sava rakstura ir sabiedriski dzīvnieki, tādēļ, ja iespējams, tos tur grupās. Individuālos sprostos teļus tur pēc saskaņošanas ar veterinārārstu tajos gadījumos, ja ir aizdomas par dzīvnieka saslimšanu, ja tiem nepie-

ciešama ārstēšana un arī, ja tas nepieciešams viņu uzvedības problēmu dēļ, piemēram, kad teļi viens otram dara pāri.

- Dzīvnieki no 2 nedēļu vecuma jānodrošina ar svaigu ūdeni, taču slimiem teļiem, kā arī karstā laikā tiem ir jābūt pastāvīgi pieejamam svaigam ūdenim.

- Ļoti specifiskas normas attiecas uz teļu barošanu. Teļus jābaro ne retāk kā 2 reizes dienā, un to barībai jāsaturs nepieciešamais dzelzs daudzums, lai nodrošinātu asinīs vidējo hemoglobīna līmeni vismaz 4,5 mmol/l teļiem, kas vecāki par 2 nedēļām. Barībai jābūt sagremojamai, šķiedrvielām bagātai un sausai. Teļiem vecumā no 8 līdz 20 nedēļām šķiedrvielas daudzumu jāpalielina no 50 līdz 250 gramiem.

Šādas normas nenožīmē, ka inspektors regulāri veiks asins analīzes vai svērs dzīvnieku barību. Toties, ja dzīvnieki saslims, un veterinārārsti konstatēs, ka saslimšanas cēlonis ir nepilnvērtīga barība, tas nozīmēs, ka noteikumi ir pārkāpti.

Teļiem, kurus tur grupās, jānodrošina vienlaicīga piekļūšana barībai, izņemot gadījumus, ja to barošanai izmanto zidīšanu vai automatiskās barošanas metodi.

Noteikumi reglamentē arī prasības teļu novietnēm, taču tās ir līdzīgas pārējo lauksaimniecības dzīvnieku novietņu normām, izņemot dažas specifiskas normas, kuras raksturīgas tikai teļiem. Tās ir:

- Individuālajiem sprostiem, izņemot sprostus, kuros ievieto

slimus teļus, jābūt izveidotiem ar redelveida sānu sienām, lai nodrošinātu redzes un ožas kontaktu ar blakussprostos esošajiem dzīvniekiem. Sprostiem jābūt augstuma, kas nav zemāks par ievietotā dzīvnieka skausta augstumu, tam stāvēt. Un sprostiem jābūt garumā, kas nav mazāks par ievietotā dzīvnieka garumu (mēra no teļa purngala līdz sēdes kaulam un iegūto skaitli reizina ar 1,1).

- Teļiem, kurus tur grupās, atbilstoši to sveram jānodrošina katram šāda platība:

- ✓ līdz 150 kg smagiem teļiem — ne mazāka par 1,5 m²;
- ✓ no 150 līdz 220 kg smagiem teļiem — ne mazāka par 1,7 m²;
- ✓ 220 kg un smagākiem teļiem — ne mazāka par 1,8 m². Minēto novietņu blīvumi pagaidām neattiecas uz novietnēm, kurās ir mazāk par 6 teļiem, taču, sākot ar 2007. gadu, šīs normas attieksies uz visām novietnēm.

- Attiecība uz teļiem ir ieviestas specifiskas normas, kas paredz, ka izkārnījumi, urīns un neapēstā vai neizlietotā barība no novietnes ir regulāri jāizvāc, lai līdz minimumam samazinātu smaku un atvairītu mušas un grauzējus.

Ar šo noteikumu spēkā stāšanos spēku zaudē Ministru kabineta 2001. gada 6. februāra noteikumi nr. 55 «Teļu labturības prasības».

K.Šteina,
Zemkopības ministrijas
Veterinārā un pārtikas
departamenta direktora
vietniece

Piedāvā jaunu risinājumu «cūku krīzei»

Nemot vērā ieilgušās kom-sultācijas ar kaimiņvalstīm par Latvijas pieņemto ierobežojumu mīkstināšanu cūkgaļas importam, zemkopības ministrs Mārtiņš Roze ierosina paātrināt kompromisa risinājumu ieviešanu ar tām kaimiņvalstīm, kas piekritušas Latvijas ieteiktajiem pasākumiem, bet turpināt sarunas ar tām, kuras nepiekrīt mūsu zemkopības resora nostājam.

Neapmierinātību ar pārāk stingrajiem cūkgaļas importa nosacījumiem izteikušas Lietuva un Igaunija, kā arī Latvijas gaļas pārstrādes uzņēmumi, kuri sūdzas par vietējo cūkgaļas ražotāju nespēju pilnībā nodrošināt pārstrādes uzņēmumus ar nepieciešamo gaļas daudzumu.

Zemkopības ministrija izstrādājusi grozījumus cūkgaļas im-

porta nosacījumos, mīkstinot iepriekš noteiktos ierobežojumus. Šiem noteikumiem sarunās jau piekritusi Igaunija, nav problēmu arī ar ES valstīm un Poliju, taču Lietuva joprojām iestājas par vēl «maigākiem» nosacījumiem.

Ministrs ir pārliecināts, ka iespējams arī neattiecināt noteikumu izmaiņas uzreiz uz visām valstīm. «Varam domāt arī par tādu iespēju, kā virzīt apstiprināšanai valdībā noteikumu izmaiņas, mīkstinot noteikumus tām valstīm, kuras ir gatavas uz kompromisiem, proti, visām pārējām valstīm, izņemot Lietuvu, vienlaikus turpinot diskusijas ar lietuviešiem,» saka ministrs.

Zemkopības ministrs gan uzsver, ka šāds notikumu pavērsiens nebūtu pats racionālākais problēmas risinājums, tomēr vismaz pavisām uz priekšu jauno, mīkstināto, cūkgaļas importa noteikumu pieņemšanu.

Zemi varēs privatizēt vēl gadu

Ministru kabinets skatīs likuma «Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos» grozījumus, kas paredz, ka nākamā gada 31. decembris būs pēdējā diena, kad varēs pieteikties zemes privatizācijai laukos.

Grozījumi paredz, ka zeme, kuras privatizācija nebūs pieteikta līdz 2004. gada 31. decembrim, paliks pašvaldību īpašumā un to varēs izmantot, slēdzot nomas līgumu vai izpērkot par latiem valsts un pašvaldības īpašuma atsavināšanas kārtībā.

Tikai līdz šī gada 31. decembrim bijušie zemes īpašnieki vai viņu mantinieki varēs atteikties no viņiem piederošās zemes, pieprasot par šo zemi kompensācijas sertifikātus.

Saskaņā ar šiem grozījumiem zemi, kuras privatizācijas pieteikums līdz 2004. gada 31. decembrim būs iesniegts un reģistrēts Valsts zemes dienestā, varēs privatizēt, kā maksāšanas līdzekli izmantojot privatizācijas un kompensācijas sertifikātus.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

INFORMĀCIJA

11. NOVEMBRI – LĀČPLĒŠA DIENA

Viņu ceļi izzuda naktī...

«Daudz mocekļu bija izredzēts Tev, mana mazā miļā Tēvija, kas līdz ar mātes vārdu svēti čukst sāpju stundā, — Latvija», teicis rakstnieks Kārlis Skalbe. Lai kam jau tā bijis nolemts, ka mūsu zeme, atrazdamās pašā vidū pie Baltijas jūras, vienmēr likusies iekārojams kumos pasaules lielajiem un varenajiem. Krievi un poļi, vāci un zviedri gadu simtu gaitā neskaitāmas reizes centušies sagrābt latviešu tautas likteņus savās rokās. Taču šis svešās varas nekad nav spējušas iznīcināt visu tautu. Tiesa, ikreiz pēc tautas izmocītās dvēseles sauciena un alkām pēc brīvības ir rakti kapi. Brīvības cīņas ir gājušas rokrokā ar koka krustu rindām. Tur atdusas tie, kuru dzīvības izdzēsa zobeni, durkļi, automātu lodes.

Laiks iet, un vēstures notikumi pamazām sagulst grāmatu lappusēs. Vēsturnieku, pat visierudītāko un gudrāko zinātnieku pētījumi nevar pretendēt uz absolūtu patiesību. Arī viņi taču ir tikai cilvēki, kas uz notikušo lūkojas no sava personīgā skatu punkta. Patiesība ir kaut kur pa vidu, kā mirklis starp dienu un nakti. To atklāt ir tikpat neiespējami kā izskaidrot, kāpēc divi kaimiņu puši atradās pretējās frontes pusēs, kāpēc brālis nodeva brāli...

Viņiem katram bija sava pārliecība un sava taisnība.

● 30. gadi. Vanagu Romas katoļu draudzes prāvests Antons Juhņevičs pēc iesvētīšanas. 1944. gadā viņš kļuva par nacionālo partizānu kustības organizētāju un LTS(p)A prezidentu. (Foto no Latvijas Kara muzeja fotonegativu nodaļas)

Šobrīd, lūkojoties uz pagājušā gadsimta četrdesmito gadu notikumiem, mēs pamazām sākam tos uztvert tikpat atpakaļ no realitātes kā tālos krustnešu vai Ēģiptes faraonu laikos. Tomēr daudziem gadi pēc Otrā pasaules kara ir saucami citā vārdā – DZĪVE. Tā ir viņu dzīve, viņu prieki, sāpes, šaubas un pārliecība.

Rīt, 9. novembrī, Lāčplēša dienas priekšvakarā Vārkavas novada Vanagos pēc Svētās Mises Vanagu Romas katoļu draudzes baznīcā pulksten

● 30. gados Vārkavas pagastā aktīvi darbojās pūtēju orķestris. Pirmajā rindā no kreisās: Ādams Brokovskis, Bronislavs Gavars, Francis Vaivods, Antons Vaivods, Edvards Rusiņš. Otrajā rindā: Jāzeps Vaivods, Antons Gavars, Boleslavs Pļons, Nikolajs Subačs. Visi šie brašie vīri, izņemot A. Brokovski, vēlāk kļuva mežabraļi. (Foto no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja arhīva.)

14.30 uz atmiņu pēcpusdienu Vanagu pamatskolas zālē pulcēsies sirmi vīri. Kādreizējie atbrīvošanās cīņu dalībnieki un viņu tuvinieki kopā ar novada kultūras darbiniekiem un Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja speciālistiem kavēsies atmiņās četrdesmitajos gados, dienās, kad Dienvidlatgalē un Augškurzemē izveidojās nacionālo partizānu vienība – Latvijas Tēvijas sargu (partizānu) apvienība. Tās sastāvā ietilpa arī Vanagu draudzes prāvesta Antona Juhņeviča («A. Vientulis») organizētā partizānu vienība aptuveni 30 cilvēku

sastāvā. Tā bija bezkompromisu cīņa pret «Jaunuma impēriju», kurā latviešu nacionālie partizāni cerēja uzvarēt ar Rietumvalstu palīdzību. Lielākā daļa no viņiem tika nonāvēti. Dzīvi palikušie, izgājuši moku un ciešanu ceļus, joprojām sirdī saglabājuši ticību saviem toreizējiem ideāliem.

Atmiņu pēcpusdienas dalībniekiem un citiem interesentiem būs apskatāma Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja sagatavotā izstāde «Ceļi izzūd naktī...» par nacionālajiem partizāniem Vārkavas novadā.

varoņgara apdvēsmoto Tēvzemes sargu – partizānu rindās aug jaunā Lāčplēšu saime, lai atkal izcīnītu un atgūtu to, ko jūs mums atstājat – brīvu, neatkarīgu Latvijas valsti.

Dievs, svēti un sargā mūsu Tēvzemi!

□□□

Tās ir rindas no gadu desmitu gaitā sadzeltējušām lapiņām. Ar rakstāmmašīnu drukātie jau pabalējušie burti virknējas teikumos, ko cauri sirds sāpēm rakstījis kāds nacionālais partizāns laikrakstā «Tēvzemes Sargs». Šo laikrakstu izdeva Latvijas Tēvijas sargu (partizānu) apvienība (LTS(p)A) Latgalē 1945. gadā. «Tēvzemes Sarga» redaktore bija Viktorija Mundera («Marta Skuja»).

Materiālus sagatavoja L. Kirillova

11. novembra piemiņai

Katrai valstij, katrai tautai un katram cilvēkam ir brīži, kurus nekādi pārdzīvojumi, nekādi pazemojumi un ciešanas nevar nedz aizēnot, nedz izdzēst no atmiņas. Mūsu tautai un viņas Tēvzemes Sargiem – partizāniem šāda mūžam neaizmirstama diena ir 11. novembris.

Pirms 26 gadiem latvju tautas labāko dēlu Tēvzemes mīlestība, pašizliedzība, uzpūršanās, pienākuma apziņa un neatlaidīgā griba tika kronēta ar dižāko vainagu, ko cīnītājs var iegūt – UZVARU.

Pirms 26 gadiem 11. novembra rītā mūsu sirmajā Rīgā lielgabalū grāvienu vietā sāka dimdēt Dievnamu zvani, iezvanīdami mūžīgu slavu kritušiem un dzīvujiem Latvijas brīvības sargiem. Zvanu skaņu aicināti ielās plūda ar plandošu sarkanbaltsarkanu

karogu sajūsminātu ļaužu pulki, kas devās sveikt valsts un armijas vadītājus.

Daudz ticības un upuru nacionāli brīvas un neatkarīgas Latvijas valsts izcīnīšanai un atgūšanai svaru kausos ir likusi latviešu tauta.

Tāpēc šodien, kad pār mūsu dārgo Tēvzemi Latviju atkal ir izstiepti sarkano komunistu slepkavu asinīs pīlsoņu pirksti, asinīs, kuras ir izlējuši un lej tālajā Sibīrijas trimdā, cietumos un čekas moku pagrabos tūkstoši latviešu labākie dēli un meitas, lai katra latvieša sirds smeldz par šiem varonīgajiem mocekļiem nāvē mirušiem un visiem cietējiem, kuru šodien nav starp mums.

Mūžīga piemiņa par Tēvzemes brīvību kritušiem varoņiem, gods un slava visiem čekas mocekļiem un cietējiem.

Šodien, 11. novembra svētkos, Latvijas Tēvzemes sargi – partizāni dziļā godbijībā piemin kā kritušos, tā arī dzīvos varoņus – Lāčplēšus – līdz ar viņu pieredzīgiem.

Lāčplēši, Jūsu vienprātība un varoņgars lai kļūst latviešu tautai par dzīvības un brīvības cīņu simbolu!

Mēs, Tēvzemes sargi – partizāni, svēti zvēram, ka neļausim nodzist tai ugunij, kas tik gaiši iedegās mūsu sirdīs lielo slaveno atbrīvošanās cīņu laikā. Jūs vienmēr paliksiet kā ceļa rādītāji mums un nākamajām paaudzēm, lai prastu nest upurus brīvības un tautas labā. Un tagad, kad jauns pārbaudījumu brīdis pienācis latviešu tautai, kad atkal svaru kausos tiek likts būt vai nebūt, pastāvēt vai tapt iznīcinātiem, jūsu Lāčplēša

LĪVĀNU NOVADĀ

Pieaudzis finansējums pagastu ceļiem

Salīdzinot ar pagājušo gadu, šogad divtik palielinājies finansējums lauku ceļu uzturēšanai abos Līvānu novada pagastos. Šis ir pirmais gads, kad nauda atrasta ne tikai ikdienas uzturēšanai, bet arī ceļu būvniecībai un jaunu projektu izstrādei Rožupes un Turku pagastā.

Līvānu novada domes izpilddirektora vietnieks Aivars Smelcers vada Turku pagasta pārvaldi, kas ir Līvānu novada sastāvā, kā arī atbild par ceļu fonda izlietojumu. Viņš neslēpj gandarījumu par to, ka lauku ceļi pamazām kļūst labāki, jo šogad izdevies sakārtot vairākus kritiskus posmus, kas apgrūtināja dzīvi daudziem Rožupes un Turku pagasta iedzīvotājiem. Iepriekšējos gados bijuši pat tādi gadījumi, ka rudenī un pavasarī neizbraucamo ceļu dēļ iedzīvotājiem nebija iespējams nokļūt kapsētās, lai apbedītu mirušos. Šāda situācija bija izveidojusies vairākās kapsētās Rožupes pagastā: Mālkalnu, Puduļu, kā arī Muktupāvelu – Krievu draudzes kapos. Piebraucamie ceļi pie šīm kapsētām sakārtoti, atjaunojot smiltis segumu. Šajā pagastā veikti arī iesēduma remonta darbi ceļa posmā Muktupāveli – Jaunbirzāki, savukārt Rožupes ciematā veikti ceļa seguma remontdarbi. Kopumā pagasta ceļiem šī gada desmit mēnešos izlietoti 12 407 lati. Savukārt Turku pagasta ceļiem – 7026 lati, par kuriem ir izbūvēts jauns ceļa posms 2 km garumā Kalnapurvs – Žogi, savukārt ceļā Silavas – Robežnieki veikti iesēduma remontdarbi.

Sezonas laikā veikta virkne darbu ceļu uzturēšanā abos pagastos: profilēšana un planēšana – par 4322 latiem, zāles pļaušana – par 629 latiem. Ziemas darbu veikšanai šogad iztērēti 3127 lati, savukārt ceļu satiksmes drošībai (jaunu ceļu zīmju uzstādīšana u.c.) – 1180 lati.

Līvānu pilsētā ielu, pagalmu un ietvju uzturēšanai un labošanai līdz 1. novembrim bija iztērēti 38 700 lati. Šogad tika domāts ne tikai par autoobraucējiem, bet arī gājējiem, jo izdevies atjaunot vairākus ietvju posmus, pagalmus, kā arī autostāvvietas. Šis darbs tiks turpināts arī nākošgad, pamazām sakārtojot ietves un pagalmus, kas ir ļoti slikti stāvoklī. Jauns asfalta segums un lietus ūdens novadīšanas sistēma izveidota ietvei posmā Stacijas iela – Centra laukums. Autostāvlaukuma asfalta segums atjaunots pie Līvānu mūzikas skolas, kā arī iekškvartālā Rīgas ielā 42 un posmā Rīgas iela 63 – Biedrības iela 3. Plašs autostāvlaukums izveidots arī pie domes un poliklīnikas (šķembu segums un asfalta segums). Celtuves ielā veikti smiltis šķembu seguma atjaunošanas darbi ar ielas līmeņa paaugstināšanu, savukārt Upes un Smilšu ielas krustojumā – ūdens atvades sistēmas izbūve. Smiltis segums atjaunots Fabrikas ielā, savukārt bedrīšu remonts veikts Daugavas un Grīvas ielā. Domes ielas, kas ved uz amatniecības centru, asfaltēšanā pašvaldība piedalījās kā līdzfinansētājs.

Patlaban notiek cenu aptaujas par ziemas uzturēšanas darbu veikšanu 2004. gadā uz lauku ceļiem, kā arī Rīgas ielā (4,2 km) un Stacijas ielā (0,82 km) Līvānos. Tiks uzsākta arī pagasta nozīmes ceļa Drēņi – Lietaunieki – Jaundzemi būvniecības projektēšana, kā arī Līvānu pilsētas Rīgas ielas ietvju remonta darbu projektēšana.

Kopumā līdz 1. novembrim novada ielām un ceļiem bija iztērēti 58 133 lati. Plānots, ka līdzekļu atlikums varētu būt 36 542 lati, taču par šo summu līdz gada beigām vēl jāturpina autoceļu būvniecība un projektēšana, profilēšana un planēšana, jāveic ceļu un ielu ziemas uzturēšana.

27. novembrī plānots nodot ekspluatācijā jauno Dubnas tiltu, kurš būvēts par valsts investīciju līdzekļiem, taču jau nākošgad jauns tilts pār Dubnas upi uz ceļa Līvāni – Preiļi tiks izbūvēts arī Rožupes pagastā. Ir izstrādāts projekts un no valsts investīciju līdzekļiem piešķirts finansējums tilta celtniecībai 2004. gadā. Plānots, ka būvdarbu veikšanas laikā satiksmei nodrošinās pagaidu pontonu tiltus.

Līvānu novada autoceļu (ielu) fonda līdzekļu izlietojums latos

	Līvānu pilsēta	Rožupes pag.	Turku pag.	Kopā
2001. g.	54 689	4734	4485	63 910
2002. g.	49 039	5329	3684	58 054
2003. g.				
10 mēnešos	38 700	12 407	7026	58 133

G.Kraukle

PREIĻU NOVADA PREIĻU PAGASTĀ

Preiļu novada Preiļu pagastā uzskaitīti trīs pirmās grupas invalīdi. 32 iedzīvotāji ieguvuši otro invaliditātes grupu. Trešās grupas invaliditāte piešķirta 17 pagasta iedzīvotājiem. Šie cilvēki saņem savām invaliditātes grupām atbilstošas pensijas. Bez tam vairāki cilvēki saņem sociālā nodrošinājuma pabalstus. Tie ir invalīdi kopš bērnības, kuri iegājuši pieaugušo kārtā. Pie šīs grupas attiecināmi arī tādi, kuriem līdz invaliditātes iegūšanai nav izveidojies darba stāžs.

Vai līdz Preiļu pagastā dzīvojošajiem invalīdiem aizsniedzas pilsētā pastāvošā sociālā dienesta rūpes un interese? Atsevišķi invalīdi pieminēja pērn uz Ziemassvētkiem piešķirto pabalstu 20 latu apmērā. Bet gandrīz visi uz jautājumu, vai viņus kādreiz mājās ir apmeklējuši sociālā dienesta darbinieki, atbildēja ar noliedzošu «nē».

Preiļu novada domes sociālā dienesta vadītāja **Diāna Vucāne** atzina, ka ne vienmēr dienesta darbinieku rīcībā ir transporta līdzeklis, lai varētu apsekot visus novada invalīdus viņu dzīves vietās, tomēr šis darbs esot uzsākts.

Pēc līdzšinējiem vērojumiem, kas «Novadnieka» žurnālistiem radušies, jau divu gadu garumā apsekojot invalīdu dzīves apstākļus, jāatzīst, ka vienā otrā lauku pašvaldībā šajā ziņā paveikts vairāk. Sociālie darbinieki vismaz reizi gadā ir apmeklējuši visus savus invalīdus viņu dzīvesvietās, aprunājušies ar cilvēkiem, iepazīnuši viņu vajadzības un prasības, ko pēc tam cenšas risināt.

Diāna Vucāne atzina, ka dienests, kāds tas ir pašreiz, izveidots nesen, bet darba ļoti daudz. Problēmas radot pat ratinkrēslu un citu palīg-līdzekļu sagādāšana, īpaši tādu, kādi pieejami ārzemēs un kas ievērojami uzlabo invalīdu dzīves kvalitāti.

Dienestam ir daudz ieceru tuvākai un tālākai nākotnei, tomēr tas nespēj aizstāt sirsniņu sarunu un cilvēcīgu interesi par to, kā invalīdam klājas tieši šodien.

Uz jubilejas sliekšņa

Līču ciematā dzīvo **Kirilovu ģimene – Katērijs un Natālija**. Pagalmā rudenīgā pastaigā izgājusi mājuputnu saime, pīles un vistas. Pavisam mazi cālēni, kurus paslepšus izperējusi kāda no vistām, tagad no aukstuma tiek glābti pat istabā. Mājas pilnas dzīvīguma, kādu rada saimniecība un rūpes par to. Tomēr šie darbi galvenokārt uz Natālijas pleciem. Saimnieks vairāk pa istabu, tuvāk siltajam krāsns sēnam. Nākamnedēļ viņam apaļa jubileja – septiņdesmit gadi. Divdesmit pēdējie no tiem aizvadīti, cīnoties ar savu slimību un daļēji arī samierinoties ar šo nevarību.

Staigāt ar spieķa palīdzību vēl spēju, bet pieliekties – nekādi, apsēsties un piecelties var ar grūtībām. Ārsti noteikuši, ka vainojama osteohondroze. Arī rokas un kājas pamazām zaudējot justspēju. Sarunājoties grūti iedomāties, ka ārēji tik brašajam vīram varētu kas kaitēt. Kad mēģina piecelties, šo uzskatu nākas strauji mainīt, jo slimam mugurkaulam raksturīgais kustību ierobežojums atklājas uzreiz. Tomēr ar sevis apkopšanu galā tiek pats un par to ir priecīgs, jo sievai tāpat jau pietiek darāmā saimniecībā. Vīrieša ple-

● **Neviens nepainterēs-
jas par invalīda vajadzībām un iespējām, uzskata Katērijs Kirilovs. Daudzos Preiļu veikalos, poliklīnikā, domē invalīdam grūti iekļūt. Bet kopumā uz savas 70 gadu jubileju sliekšņa jūtas tīri žirgts un ar dzīvi apmierināts.**

ca un atbalsta nav, sarunā iesaistās Natālija. Tāpēc smago darbu veikšanai palīgā nākoties lūgt kaimiņu, čigānu tautības pārstāvi, kuram par to tiekot produkti ģimenei vai arī samaksa naudā. Bērni izauguši un iekārtojušies kur nu kurais – Daugavpilī, Rīgā, strādā ārzemēs. Slimības pirmajā periodā Katērijs gandrīz katru gadu izmantojis izdevību ārstēties sanatorijā. Kādu laiku pēc tam bija jū-

tams uzlabojums. Bet ko tagad? Ceļazīmes pārlieku dārgas, ne priekš viņa pensijas, spriež Katērijs. Līdz viņam nav nonākusi informācija, ka ar rajona sociālās aprūpes nodaļas starpniecību arī līdz šim bija iespēja saņemt bezmaksas ceļazīmes uz rehabilitācijas centriem.

No pensijas jāsamaksā nodoklis par zemi, rēķini par elektrību un telefona sarunām, par ūdens piegādi, un nekas daudz pāri vairs nepaliek, stāsta mājas saimnieks gadiem ilgi ierasto laucinieka rūpju aizņemtībā. Gandrīz vai apvainojas par jautājumu, — vai zeme jums, nespējot cīnīties ar slimu cilvēku, nav lieks apgrūtinājums? Kartupeļi un dārzeņi sev jāaudzē, betietes govij, tāpat savi hektāri sienam un ganībai. Katērijam jālieto medikamenti. Ārsts uzraksta recepti zālēm par 10-15 latiem, kas, salīdzinot ar ikmēneša pensiju, ir visai dārgi. Tāpēc vismaz par produktiem jāparūpējas pašiem.

Katērijs Kirilovs kolhoza strādājis par šoferi. Šī darba apstākļus viņš arī vaino savā nelaimē. Saelpojies etilēto benzīnu. Garāžu pirmajos gados nebija, mašīnu remontējot, nācās gulēt uz zemes, sniegā. Kolhozam piederē-

jušas tikai divas mašīnas. Vēduši balķus no tālienes. Viens krāvējs kabīnē, bet otram vieta neatradusies. Tāpēc ar milzīgo balķu iekraušanu nācies nomocīties pašam.

Pie stūres esmu jau 50 gadus, viņš stāsta. Arī patlaban? Vērojot, kādas grūtības otrās grupas invalīdam rada uzcelšanās no vietas vai apsēšanās, tas liekas neticami. Taču uz Preiļiem varot aizbraukt bez problēmām, ja vien, par spīti muguras sāpēm, tiekot līdz savas mašīnas stūrei. Pilsētā gan iekļūt veikalos neesot ko domāt. Pakāpieni invalīdam nepārvarami. Par Preiļu poliklīniku Katērijs saka, ka tā, acīmredzot, būvēta sportistiem, nevis invalīdu vai pensionāru vajadzībām. Katrs pakāpiens pie galvenajām durvīm gandrīz pusmetra augstumā. Arī ēkas otrā pusē tāds pat šķērslis, bez tam vēl aizliegta piebraukšana ar mašīnām. Preiļos ir tā, kur veikals, tur aizlieguma zīme apstāties, viņš saka par rajona centru. Arī pie novada domes invalīds ar mašīnu nevar piebraukt. Bet no autostāvvietā atstātas mašīnas aiziet līdz pilsētas centram man nav spēkam, par invalīdu pārvietošanās iespējām pilsētā sūrojas Katērijs.

Labdaru, kaimiņu un radu attiecībās

Lauku ceļš līdz Klibānu mājām Ivdrīšos pēc pēdējiem lietiem ir tādā stāvoklī, ka pēc katriem pārdesmit metriem nākas minēt mīklas. Vai bedres drošāk apbraukt pa sliedēm kreisajā pusē, vai pa plavas stūri labajā malā? Un vai vispār riskēt doties tālāk, jo draud iestīgšana. Tāpēc **Klibānu saimnieki Jānis un Olga** uz jautājumu, vai viņiem pienāk arī rajona avīze, noraidoši purina galvu. Kurš pastnieks gan viņiem abonētās avīzes atnesīsot? Taču «Novadnieku», kaut ar novēlošanos, abi pensionāri tomēr izlasa. To abonē meita un, apciemojot vecākus, piegādā arī avīzi.

Klibānu ģimene, abi astoņdesmitajā gadu desmitā ienākušie pensionāri, uzņēmušies mājas aprūpi par savu kaimiņu – vientuļnieku **Romualdu Čipānu**, kas Olgai ir arī brālēns.

Pie Klibāniem ierodamies vispirms, pabraucot garām Romualda mājām. No iepriekš ievāktās informācijas zinām, ka ar svešiem ļaudīm savas saprašanas dēļ viņš varētu neielasties sarunās.

Klibānu mājās saimnieku Jāni atrodam nopietnā aizņemtībā, šķūnī darbojoties pie elektriskajām dzirnavām. Maļ gaudus. Būšot milti saimniecības loņiem.

Romualds savās mājās dzimis un uzaudzis, dzīvojis ar vecākiem un brāļiem, par savu kaimiņu stāsta Jānis Klibāns. Viens no brāļiem ar ģimeni bijis spiests doties prom, jo viņa sievai un bērniem radušās grūtības vienā mājā sadzīvot ar nesaprātīgu cilvēku. Arī otrs brālis

● **Romualds Čipāns (no labās) droši un labi jūtas savu kaimiņu un aprūpētāju Olgas un Jāņa Klibānu sabiedrībā. Bet Preiļu novada domes sociālā dienesta darbiniece Anna Brūvere uzklau-
sa Romualda sūdzības par slikto veselības stāvokli. Vai viņš saņems palīdzību?**

iekārtojies uz dzīvi citā rajonā. Romualds bērnībā un jaunībā bijis tāds pats kā pārējie. Pat vēl drosmīgāks, jo sadūšojies doties uz jaunapgūtajām zemēm, uz «celinu», kurp jaunības aicināja piecdesmitajos un sešdesmitajos gados. Kas noticis un kā, palika noslēpumā, jo mājup no «celinas» Romualdu pārveda līdzīti sūtiņš pavadonis. Pēc daudziem psihiatriskajām slimnīcā pavadītiem gadiem veselība bija uzlabojusies, viņš iekārtojies darbā par traktoristu. Labi pelnījis, bet patikuši

arī grādīgie, stāsta Jānis par kaimiņu, kuru pazīst no sešdesmitajiem gadiem, kad ar sievu te apmeties uz dzīvi. Romualdam veselība atkal sagājusī grīstē, un viņš nespēj dzīvot bez citu palīdzības.

Nevedas attiecību veidošana arī ar citiem cilvēkiem. Jānis stāsta, ka pirms kāda laiciņa Romualdu bieži apciemojušas svešā valodā runājošas, izmanīgas, melnīgnas viesiņas. Pēc viņu aiziešanas – no pensijas ne vēsts. Protams, kaimiņam nelāva acu priekšā iet bojā no bada, taču bija jāmeklē kāds

risinājums. Pašvaldībā tika oficiāli noformēta Romualda aprūpe mājās, par ko aprūpētāji saņem 12 latus mēnesī. No šīs summas gan tiek atskaitīts nodoklis. Brāļi pie Romualda atbraucot ne biežāk kā reizi vai divas gadā. Ko viņi te darīšot? Bet nelūgtās viesiņas tagad ar aprūpētāju oficiālajām tiesībām no mājās žigli tiekot aizraidītas.

Par pārcelšanos uz pansionātu Romualds nevēlas dzirdēt arī šoreiz, kad par to sarunu ievirza novada domes sociālā darbiniece Anna Brūvere.

Jāgadā malka, par tuvojošos ziemu domā Jānis Klibāns. Krāsns kurināšana pa spēkam vēl pašam Romualdam. Ēdienu vai arī produktus radniekam ik dienas aiznes Olga. Diemžēl Klibāni paši jau tādā vecumā, ka maizes sagādāšana no veikala ir apgrūtināša. Īpaši ziemā, kad ceļš aizputināts. Vai tad mēs domei vajadzīgi, atbild sirmis saimnieks uz jautājumu, kāpēc ceļš netiek attīrīts.

Kad vēl strādāja ārsts Kurilovičs, viņš par Romualdu rūpējās, bija ņēmis uzskaitē, vadāja viņu pie citiem speciālistiem, stāsta Olga. Tagad medicīniskās uzraudzības nekādas. Man sāp kājas, uz tām ir brūces, žēlojas Romualds. Kakls no sāpēm savilkts, viņš rāda slimo vietu. Varbūt uz kājām ir trofiskās čūlas, bet neviens no klātesošajiem neņemas uzstādīt diagnozi. Viņam nav arī atbilstošu medikamentu. Kas Romualdu nogādātu uz pamatīgu izmeklēšanu? Kaimiņi saka, ka viņam nav noteikta arī invaliditātes grupa, jo neviens par to nav parūpējies. Viņam būtu nosakāma arī aizgādība, bet tā atkal ir piņķerīga tiesas darīšana.

Kamēr var kustēties saviem spēkiem un kaimiņi vēl spēj palīdzēt, tikmēr Romualds mierīgi vada savas dienas. Tomēr arī katras labdarības iespējām ir sava robeža, bet šajā gadījumā — arī sava smagā gadu nasta. Malkas sagāde vientuļniekam, nogādāšana uz pamatīgu medicīnisko izmeklēšanu būtu jāuzņemas attiecīgajām pašvaldības instancēm.

Dzīve pārvērtās nedēļas laikā Ar pensiju vien grūti iztikēt

Gar Lidijas Čistjakovas mājām plūst automašīnu straume. Preiļu – Līvānu šosejas malā dzīvojošajiem par vienmuļību sūdzēties nesanāk. Arī Lidija, skaistākajos sievietes gados, savas dzīves lielāko daļu vadījusi, kā mēdz teikt, aprītē. Zemnieku saimniecības īpašniece, kura kopā ar vīru Grigoriju apsaimniekoja 70 hektārus zemes, gādāja par lielo ganāmpulku, skaisti un labi iekārtotas mājas namamāte, divu bērnu māte. Pirms diviem gadiem dzīve izmainījās strauji, neparedzēti un asi.

Bet sākās viss ar galvas sāpēm. Tik parastām, ar kādām pat nemēdz iet pie ārsta. Lielākā daļa cilvēku tādās reizēs klusējot norij vienu, divas vai trīs pretsāpju tabletes. Pacietīgi gaida sāpju pāriešanu un neuzdriktas cerēt uz citu sapratni. Lidija atceras, ka viņai galva sāpēja gadus desmit, pat vairāk. Beidzot sāpes pārvērtās stundām ilgās lēkmēs. No tā brīža, kad nokļuva pie medikiem un izmeklēšanu, operācijai tika sagatavota nekavējoties, nedēļas laikā.

2001. gadā Lidijai tika veikta operācija galvas smadzenēs. Ļoti smaga, un izdzīvošanas robežas. Tika izoperēts audzējs centrālajā nerva stumbrā. To nevarēja izņemt pilnībā, daļa palikusi. Notikušais visu viņas dzīvi ir ievirzījis citās sliedēs. Lidijai saimniekošana vairs nav par spēkam. Saimniecība tagad pastāv tikai juridiski. Ganāmpulks likvidēts, zemes platība samazināta. Fiziski strādāt viņa nedrīkst, jo piepūle rada reiboņus, galvassāpes. Lidija neuzskata, ka veselības stāvoklis pēc operācijas būtu uzlabojies. Tā izmainījusi arī viņas sejas izskatu. Tad es nebiju ne no viena atkarīga, bet tagad – no ģimenes palīdzības, viņa saka. Tomēr iespējams, ka bez operācijas pa šiem gadiem stāvoklis būtu kļuvis vēl ļaunāks. Par tālākām prognozēm ne Lidija, ne viņu ārstējošie mediki neko nevar pateikt. Viņa nepadodas. Ar sev piemītošu sīkstumu meklē citas iespējas palīdzēt. Uzskata, ka ar homeopātisko līdzekļu palīdzību izdēvies apstūrēt audzēja tālāku augšanu. Medikamenti jālieto tik daudz,

● Vairāki Čistjakovu ģimenes albumi glabā fotogrāfijas par daudzajiem ārzemju ceļojumiem, kam Lidija ar vīru ik gadus centās atrast laiku pēc vasaras darbiem pirms ražas novākšanas – augusta beigās. Apmeklēta lielākā daļa no Eiropas valstīm. Tagad par šiem braucieniem tikai skaistas atmiņas. Šajā fotogrāfijā Lidija kopā ar vīru Grigoriju un dēlu Ruslanu Vācijas pilsētā Ķelnē. Foto no Čistjakovu ģimenes albuma.

ka invaliditātes pensijas tiem pat nepietiek, neskatoties uz to, ka zāles daļēji tiek atmaksātas no valsts. Tomēr Lidija ļoti labi saprot, ka viņas materiālais stāvoklis ir nesalīdzināmi labāks nekā daudziem citiem invalīdiem, un ka viņa savai veselībai kā arī normālam dzīvesveidam var atļauties daudz vairāk. To sarunas laikā uzsver arī Lidija. Neesmu tipiska invalīde ar tādām problēmām, kādas ir invalīdu lielākajai daļai, viņa saka.

Kā paredzot, gadu pirms operācijas Lidija no zemnieku saimniecības atdalīja vīra biznesu. Vīrs vada savu uzņēmumu, viņam palīdz dēls. Lidija atbilstoši savām spējām kārtu uzņēmuma grāmatvedību. Viņa ir bezgala pateicīga saviem tuviniekiem, kas tik saprotoši izturas. Kopā ar Lidiju dzīvo arī viņas māte. Ir skarti nervi, tāpēc es nedrīkstu uztraukties, pārdzīvot stresu, viņa stāsta. Ļoti smagi un problemātiski esot uzturēties poliklinikā. Tā saistoties ar domām, ka vienas nedēļas laikā viņa, spēcīga sieviete, kļuvusi par invalīdi. Tāpēc katrs poliklinikas apmeklējums viņai grūti panesams.

Tuvinieki cenšas pasargāt no pārdzīvojumiem. Bet tāpat kā katra māte viņa priecājas un skumst par bērnu veiksmēm un neveiksmēm. Kopā ar meitu Jekaterinu šogad pārdzīvoti augstskolas iestāšanāsmenu uztraukumi. Dēls Ruslans ticis jau līdz trešajam kursam vakara nodaļā.

Šķelmīgs un draiskulīgs pusaugu kaķēns kā īsts dzīvesprieka iemiesojums kūleņo pa paklājiem, drosmīgi dodas iepazīties ar ciemiņiem, iekārtojas uz guļu engēltaures podā, ko saimniece ienesusi ziemošanai, un no turienes tiek patrenkts. Sadusmojies ielaiž zobus savas auklētājas pirkstā. Man tik ļoti patīk dzīvnieki, skumji saka Lidija, diemžēl no visiem tagad varu atļauties tikai kaķa draudzību.

Meita beigusi mūzikas skolu, tāpēc nereti māti iepriecina ar klavierspēli. Lidijai patīk pāršķirt albumus ar daudzām jaukām fotogrāfijām un atmiņām. Par 25 gadu kāzu jubileju. Par ceļojumiem. Par bijušo Līvānu 2. vidusskolas draudzīgo klasi un biedriem, kuri vēl tagad regulāri satiekas salidojumos.

Trīs kilometru attālumā no Preiļu – Aglonas šosejas nelielā mežīnā noslēpusies Annas Bečas mājas. Te, Rubeņos, viņa dzīvo kopā ar dēlu Gunāru. Anna ir lasījusi par «Novadnieka» regulāri apmeklētajiem invalīdiem citos pagastos, bet jūtas pārsteigta, ka šoreiz tādu apciemojumu piedzīvojusi pati.

Nipra un dzīvespriecīga, darbos aizņemta. Pat nepateikt, ka aiz muguras smaga operācija, kurai cēlonis bija pārmēru smagie darbi fermā. Tagad viņai piešķirta otrā invaliditātes grupa. Veselība pasliktinājusies arī saistībā ar asinsvadu slimību. Anna priecājas, ka meita apguvusi medmāsu profesiju, strādā intensīvās terapijas nodaļā un ne reizi vien mātei ir steigusies palīgā. Bet zāles, kas viņai jālieto, gan pārlieku dārgas, un ar pensiju iztikēt būtu grūti.

Kaut arī vajadzīga atteikšanās no smagiem darbiem, Anna tomēr tur vairākas govis, lai ar piena pārdošanu papildinātu savus ienākumus. Raizējas par dēlu, kuram nav darba. Jā, protams, mātes saimniecībā viņš bez priekšā teikšanas atrod darāmo – ar akme-

● Kad lauku darbi apdarīti, Anna Beča ņem rokās adīkli. Top zeķes mazbērniem vai arī tik skaisti, rakstaini adījumi, kā veste, kas pašai mugurā.

ņiem «aizlāpa» bedres ceļa gabalā līdz mājām, iedēstījis jaunu ābeļdārzu, audzē jaunlopus, parūpējies par dīķu izrakšanu, tomēr šī rošišanās ienākumus nedod. Mātei nākas padalīties savā pensijā.

Atzinīgi vērtē gādību par invalīdiem

● Helēna un Vladislavs Šoldri kopā nodzīvojuši daudzus gadus, un arī tagad uzticamā dzīvesbiedre uzņēmusies rūpes, lai vīrs regulāri saņemtu zāles, būtu garšīgi paēdis, tiktu nomazgāts pirti, lai viņam būtu tīri krekli un siltas istabas.

Ar Vladislavu Šoldru rokas savā laikā iekārtotas daudzas jaunas mājas, jo viņš strādāja par galdnieku. Tagad laiks aizrit sievas Helēnas sabiedrībā Placinsku mājās. Preiļu pagastam ir tāda īpatnība, ka tam cauri ved trīs no rajona lielajām šosejām, un pa Šoldru mājās logiem var vērot, kā dažu desmitu metru attālumā plūst mašīnu straume no Preiļiem uz Daugavpili. Pirmā invaliditātes grupa Vladislavu piesaistījusi mājai un istabai. Pirms dažiem gadiem viņš pārcieta insultu. Samērā smagā formā, jo pirms tam viņš jau slimoja ar hipertensiju.

Tagad Vladislavs un viņa uzticīgā kopēja Helēna slavē Vaivaru rehabilitācijas centru, kurā slimnieks nogādāts pēc pirmās apārstešanas rajona centra slimnīcā. Izgājis ārstniecisko kursu arī Līgatnes sanatorijā. Jo īpaši patīcis Vaivaru dziedniecības centrā. Katram slimniekam norīkots savs

fizioterapeits, katram sava individuālā programma ēdināšanai, ārstnieciskajai vingrošanai, masāžai. Apmaksāt izdevumus vajadzēja tikai daļēji. Arī pašreiz lietojamie medikamenti lielākoties ietilpst valsts daļēji apmaksāto zāļu grupā. Ar visu to viens pirkums – medikamenti sirds un asinsvadu slimībām izmaksā apmēram 20 latus.

Uzturēšanos sanatorijā apmaksāja, pensiju piešķīra, ratiņkrēslu bez maksas iedeva, braukšana sabiedriskajā transportā pirmās grupas invalīdam apmaksāta, ir atlaide telefona abonementmaksā. Ko vairāk no valsts var gribēt, saka šīs mājas iedzīvotāji. Līdz autobusa pieturai aiziet nevaru, bet, ja man kur jānokļūst, izsauču no Preiļiem taksometru un aizbraucu, stāsta Vladislavs. Šeit priekšrocība tā, ka māja tuvu šosejai un tikai dažu kilometru attālumā no Preiļiem. Pie vecākiem bieži irodas meita, te uzturas arī dēls.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne. Foto: M.Rukosujevs

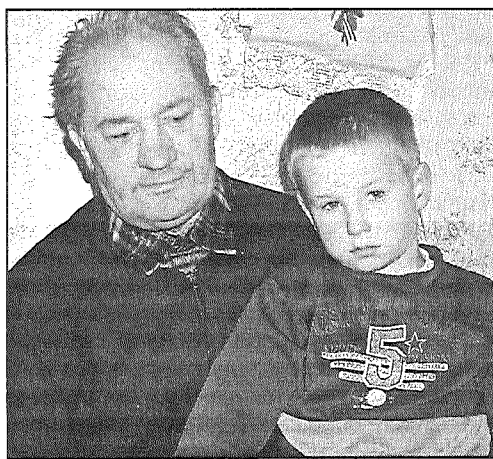
Zem guloša akmens ūdens netek

No Līciem ceļš ar slaidu loku apkārt Preiļiem aizved uz Vaivodiem, kur iepazīstamies ar Jāni Pauniņu un viņa dzīvesbiedri Veroniku. Jānis saka, ka esam nokavējuši, jo izskalota un pie plīts zūst pat pēdējā alus muca no viņa lielās jubilejas.

No Jāņa staro tads darītprieks un enerģija, ka invalīda vārdu grūti piemērot. Gangrēnas dēļ amputēta kāja. Pa gabaliņam vien. Vispirms pirksti, tad līdz pusstilbam un pēc tam vīrs celgala. Nu jau gadus sešus dzīvo ar protēzi kājas vietā un ar invaliditātes otro grupu. Laikam svars bija par lielu, viņš paškritiski atceras savus deviņdesmit kilogramus, kas varēja ietekmēt nelabvēlīgo procesu kājā. Arī cukura diabēts pasliktinājis stāvokli. Jānis pārliecinājies, ka invalīdiem vairāk jāzina par iespējām, kas viņiem tiek piedāvātas. Viena protēze gandrīz jau nonēsāta, tagad pasūtīta otra – vakuums-

protēze, kas celgalā pat locīsies. Protēžu, ratiņkrēsla, krukļu sagāde nav radījusi nekādas problēmas. Bet, lūk, valsts atiecīgs pret diabēta slimniekiem, kam tagad teststrēmeles jāiegādājas par naudu, gan viņu neapmierina. Ar roku atmet arī attiecībā uz pagasta varu. Ne lūgdams nevarot izlūgties, lai atved malku, kaut arī par transportu un degvielu būtu ar mieru maksāt pats. Arī vecais, ar astmu slimais kaimiņš nevarot izlūgties palīdzību.

Jānis Pauniņš nepieder pie tiem, kas varētu palikt uz vietas. Viņam jādabojas nepārtraukti. Zem guloša akmens ūdens netek, viņš saka un stāsta, kā visu malku

● Jānis Pauniņš ir labs vectēvs saviem mazdēliem, kam ierāda vienu otru vīru darbu. Juris pēc atgriešanās no bērnudārza labprāt pavada laiku vectēva sabiedrībā.

pamazām vien ar zāģīti sagatavojot saviem spēkiem. Kad kārtīgi pastrādā, gan apetīte labāka, gan miegs, apgalvo Jānis. Labprāt gribētu iekārtoties darbā, kur būtu nepieciešams roku darbs.

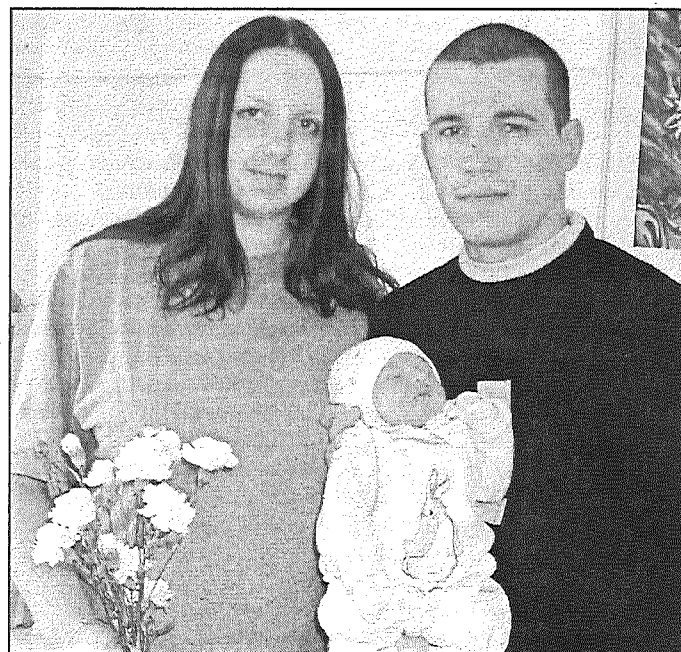
8. novembris — Aleksandrs, Agra.
9. novembris — Teodors.
10. novembris — Mārtiņš, Mārcis, Markuss.
11. novembris — Ojārs, Nellija, Rainers.
12. novembris — Kaija, Kornēlija.
13. novembris — Eižens, Jevgeņijs,
Jevgeņija.
14. novembris — Fricis, Vikentijs.

Audz laimīgs, mazais!

Jersikas pagasta iedzīvotājas **Kristīnes Andrejevas** pirmais bērniņš, meitiņa piedzima 29. oktobrī. Jaunā māmiņa kopā ar mazulītes tēti **Jāni** meitu nosaukuši par **Diānu**. Meitiņa piedzima zemnieku ģimenē, jo abi vecāki nodarbojas ar lauksaimniecības darbiem zemnieku saimniecībā. Kristīne uzaugusi deviņu bērnu ģimenē, tāpēc jaundzimušajai rados ir daudz tēvoču un tante. Bet kuplā bērnu pulciņā vecākus **Regīnu** un **Hariju** mazā **Diāna** ar savu piedzimšanu vecvecāku godā iecēlusi pirmo reizi. Toties **Jāņa** vecākiem **Ingrīdai** un **Nikolajam** meitenīte ir piektais mazbērns. **Jāņa** māte pēc profesijas ir bērnu audzinātāja, tāpēc jaunie vecāki saka, ka viņiem būs drošs palīgs un iespēja saņemt profesionālu padomu meitas audzināšanā. Mazulīti paredzēts kristīt luterāņu baznīcā.

Mazā **Diāna** jau slimnīcā saņēma krāsainu tīģerēnu, rotallietu, ko tētis laimējis kādā loterijā. **Jānis** atklāj, ka pieder tiem laimīgajiem, kuriem veicas loterijās. Vienpadsmit mēnešu laikā viņš vinnējis balvas, ieskaitot televizoru un kompaktdisku atskaņotāju, vienpadsmit izlozēs.

Kristīnes Hartmanes mazulīte pasaulē nāca 28. oktobrī. Māmiņas oficiālais pieraksts ir **Ogres** rajonā, taču viņa kopā ar meitas tēti **Kasparu** dzīvo **Aglonā** un strādā par pārdevēju. Jaunie vecāki savai meitiņai devuši vārdu **Ksenija**. Mazulīte pasaulē nāca ģimenes dzemdībās, par kurām tētis saka, ka nervu no viņa tas prasījis daudz.

Kaspars pirms meitiņas piedzimšanas bija atbraucis atvaļinājumā no **Dānijas**, kur strādā kādā fermā. Atvaļinājums beidzās, kamēr meitiņa un māmiņa vēl atradās slimnīcas dzemdību nodaļā, bet **Kaspars** bija drošs, ka par viņa ģimeni parūpēsies abas vecmāmiņas – **Alla** un **Lūcija**. **Ksenijai** ir arī divi vectētiņi – **Ilmārs** un **Česlavs**.

Māmiņa savai mazulītei vēlēja augt lielai un veselai. Laimīgais tētis papildināja, — mīlestības viņai pietiks, bet visu pārējo nopirksim.

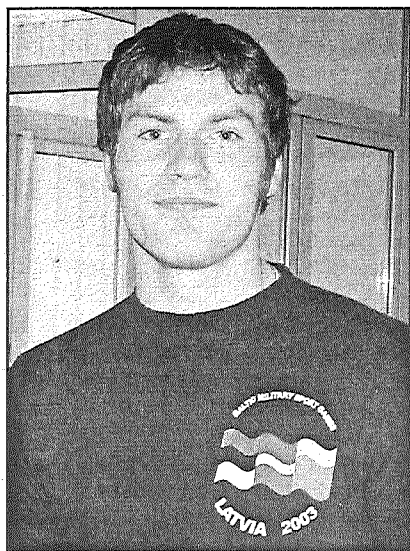
Sekmīgi pārstāv rajonu Baltijas čempionātā

Baltijas Bruņoto spēku militārās daudzciņas čempionātā, kurā piedalījās komandas no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas, uzvarēja Latvijas komanda. Tās sastāvā cīnījās jaunsargs no Zemessardzes 35. kājnieku bataljona 1. rotas, **Preiļu Valsts ģimnāzijas 2. komerc kursa** audzēknis **Māris Vaivods**.

Jaunietis bija vienīgais jaunsargs, kas pārstāvēja **Preiļu** rajonu šajās augsta līmeņa sacensībās. Komandas mērojās spēkiem sporta granātās mešanā mērķi, šaušanā, skriešanā 4000 metru distancē. Latvijas komandas teicamā fiziskā sagatavotība tai ļāva iegūt pirmo vietu, «Novadniekam» stāstīja **Māris Vaivods**. Visās disciplīnās visas pirmās septiņas vietas ieguva Latvijas komandas pārstāvji. **Mārim Vaivodam** kopvērtējumā bija ceturrtā vieta. Par šiem panākumiem **Māris Vaivods** ir pateicīgs arī jaunsardzes darba speciālistiem **Jānim Grandānam** un **Jānim Pintānam**, kuru vadībā viņš trenējies.

Māris Vaivods jaunsardzē nodarbojas kopš 13 gadu vecuma. Kā jaunietis atzina, tā viņu piesaista ar iespējām parādīt savu fizisko spēku, rādījumu un gatavību dažādiem pārbaudījumiem, kā arī erudīciju.

L.Rancāne

● Jaunsargs **Māris Vaivods** sporta krekliņā, ko rotā **Baltijas Bruņoto spēku militārās daudzciņas čempionāta** emblēma. Foto: M.Rukosujevs

VESELĪBA

XXI gadsimta bieds – osteoporoze

Osteoporoze vairāk ir problēma nekā slimība plašākā nozīmē, jo cilvēks to nekādā veidā nejūt – viņu tā sāk uztraukt tikai tad, kad sekas ir jau manāmas – tie ir LŪZUMI, pārsvarā sarežģīti un grūti saaugoši. Osteoporotiski lūzumi rada milzīgu sabiedrības veselības problēmu, jo ir cēlonis sāpēm, invaliditātei un lieliem naudas izdevumiem, tāpēc tās savlaicīgai diagnostikai, ārstēšanai, profilaksei ir īpaši liela nozīme.

Izplatītākie lūzumi kā osteoporozes sekas ir augšdelma, mugurkaula un ciskas kaula kakliņa lūzumi, no kuriem smagākās sekas rada ciskas kakliņa lūzums.

Lai gan šobrīd ir iespējams gan novērst osteoporozes attīstību, gan to ārstēt, tomēr liela daļa cilvēku nesāņem atbilstošu terapiju, jo slimība netiek savlaicīgi diagnosticēta. Osteoporozes izplatībai ir tendence pieaugt ne tikai Latvijā, bet visā pasaulē – 10 gadu laikā prognozē tās palielināšanos 2–3 reizes. Arī Latvijā osteoporoze vēl nav pietiekami apzināta, turklāt tā nav iekļauta nekādās veselības aprūpes programmās, tāpēc visi izdevumi, kas saistīti ar diagnostiku un ārstēšanu, jāsedz pašam pacientam.

Osteoporozes izpausmes ir kaulu masas samazināšanās un to struktūras pārmaiņas, kas būtiski palielina lūzumu iespējamību un deformāciju skaitu. Osteoporozes gadījumā izteikta kļūst kaulu noārdšanās, to struktūra kļūst plānāka, trauslāka un samazinās kaulu masa.

Vislielākais osteoporozes risks ir sievietēm pēc 45 gadu vecuma, respektīvi menopauzes laikā un pēc tās. Katrai trešajai sievietei pēc 45 gadu vecuma tiek konstatēta osteoporoze, turklāt ir zināms, ka no visiem kaulu lūzumiem pēc 50 gadu vecuma šīs kaites dēļ radušos lūzumu īpatsvars sievietēm ir 50%, bet vīriešiem – 30%. Pēc 45 gadu vecuma cilvēki gadā zaudē 0,5% kaulu masas.

Kāpēc osteoporoze vairāk skar sievietes? Tās ir cieši saistīts ar

Preiļu slimnīcā ik nedēļu ar lūzumiem griežas divi pacienti.

hormonu darbību organismā – par kalciju maiņu kaulos atbildīgs ir estrogēns, bet menopauzes laikā tā līmenis pazeminās. Jāpiezīmē, ka estrogēni veidojas taukos, tāpēc, jo mazāk organismā ir tauku, jo lielāka iespēja rasties osteoporozei.

Arī jaunākiem cilvēkiem jābūt uzmanīgiem, ja uz viņiem attiecas šādi riska faktori:

- ✓ ģimenē bijuši ar osteoporozī saistīti lūzumi;
- ✓ iekšējās sekrēcijas dziedzeru darbības traucējumi;
- ✓ traucēta zarnu darbība un uzsūkšanās;
- ✓ nepilnvērtīgs uzturs (nelieto pienu un piena produktus);
- ✓ mazkustīgums;
- ✓ smēķēšana un alkohola lietošana;
- ✓ ilgstoša medikamentu lietošana;
- ✓ hroniskas slimības;
- ✓ nepietiekama uzturēšanās gaismā (neizstrādājas D vitamīns).

Diemžēl osteoporoze pati no sevis neapstāties. Kad tā diagnosticēta, ārstēšanai vairs nepietiks

ar kalciju un vitamīnu lietošanu – kaulu struktūras atjaunošanai nepieciešami ļoti dārgi medikamenti. Savlaicīgi konsultējoties ar savu ģimenes ārstu vai ārstējošo ārstu, ir jāveic profilakse, kas būs nesalīdzināmi lētāk nekā jau atklātas slimības ārstēšana.

«Novadnieks» jau informēja, ka 2002. gada nogalē **Preiļu** slimnīcā iegādājās vienu no modernākajām osteoporozes diagnosticēšanas ierīcēm – ultraskaņas densitometru «Omnisense 7000». Tās de-

va iespēju pārbaudīt ikvienu **Preiļu** rajona iedzīvotāju. Šī ierīce ļauj precīzi noteikt osteopo-

rozē riska pakāpi un savlaicīgi uzsākt ārstēšanu. Ultraskaņas sonometrs ir veselībai pilnīgi nekaitīgs.

Gada laikā pārbaudīti 464 cilvēki (vairākums sievietes), no kuriem 152 (32,8%) ir konstatēta slimības sākuma stadija – osteopenija, vēl 111 (23,8%) – osteoporoze. Pie tam gandrīz visi ir devušies uz pārbaudi pēc savas iniciatīvas (lielākā daļa bez īpašām sūdzībām) un tikai nepilni 10% no visiem pārbaudītajiem bija nākuši pēc ārsta ieteikuma. Skaitļi ir šokējoši, bez tam tiem ir tendence palielināties.

Pārbaudīt veselību ar ultraskaņas densitometru iespējams **Preiļu** poliklīnikā, iepriekš piesakoties pa tālruni **53-22056, 53-81159**. Maksa par pārbaudi pieaugušajiem – Ls 3, pilnīgajiem – Ls 2.

G.Džeriņa,
Preiļu slimnīcas direktora vietniece

Līvānu sēdvolejbolisti sacentīsies Ungārijā

No 10. līdz 17. novembrim Līvānu sēdvolejbola vīriešu komanda «Līdzās» dosies uz Ungārijas pilsētu Dabrecenu, lai piedalītos Eiropas kausa izcīņas sacensībās. Pašvaldība sportistu dalībai šajās sacensībās piešķirusi 50 latu lielu finansiālu atbalstu.

Preiļu rajona skolēnu sporta spēles futbolā beigušās

Oktobra beigās noslēgušās Preiļu rajona skolēnu sporta spēles futbolā, ko organizēja un vadīja sporta klubs «Cerība». Visas izšķirošās spēles par godalgotām vietām bija ļoti interesantas un aizraujošas.

PAMATSKOLU SPĒLES. 1992.-93. g. dz. zēni. Pusfināli: Dravnieku psk. — Vārkavas psk. 2:0, Rušonas psk. — Rožupes psk. 7:0. Spēle par trešo vietu: Vārkavas psk. — Rožupes psk. 3:1. **Fināls:** Dravnieku psk. — Rušonas psk. 4:1.

Dravnieku psk. komanda: Arnis Bogdanovs, Atis Ivanovs, Raivis Mičuls, Aivis Vilcāns, Oļegs Kononovs, Raitis Upenieks, Kristaps Puduls, Igors Beresnevičs, Kristīne Priževote.

1990.-91. g. dz. zēni. Pusfināli: Dravnieku psk. — Salas psk. 5:0, Rušonas psk. — Jaunsilavas psk. 0:1. Spēle par trešo vietu: Salas psk. — Rušonas psk. 0:2. **Fināls:** Dravnieku psk. — Jaunsilavas psk. 3:0.

Dravnieku psk. komanda: Arnis Mičuls, Vilmārs Mičuls, Reinis Bečs, Toms Laižāns, Vairis Betlers, Agnis Ķuzliņš, Normunds Ūsāns, Raitis Vovers, Raitis Upenieks, Oļegs Kononovs, Jānis Cakuls.

1988.-89. g. dz. zēni. Pusfināli: Rušonas psk. — Sīlukalna psk. 1:0, Dravnieku psk. 1. komanda — Jaunsilavas psk. 2:0. Spēle par trešo vietu: Jaunsilavas psk. — Sīlukalna psk. 3:1. **Fināls:** Dravnieku psk. 1. komanda — Rušonas psk. 1:0.

Dravnieku psk. komanda: Dinārs Erts, Arturs Balodis, Māris Puduls, Rolands Upenieks, Dainis Bečs, Reinis Bečs, Māris Stroganovs, Vilmārs Mičuls, Toms Laižāns.

VIDUSSKOLU SPĒLES. 1992.-93. g. dz. zēni. Pusfināli: Līvānu 1. vsk. — Preiļu 2. vsk. 3:1, Preiļu 1. psk. — Aglonas vsk. 1:0. Spēle par trešo vietu: Preiļu 2. vsk. — Aglonas vsk. 0:4. **Fināls:** Līvānu 1. vsk. — Preiļu 1. psk. 0:3.

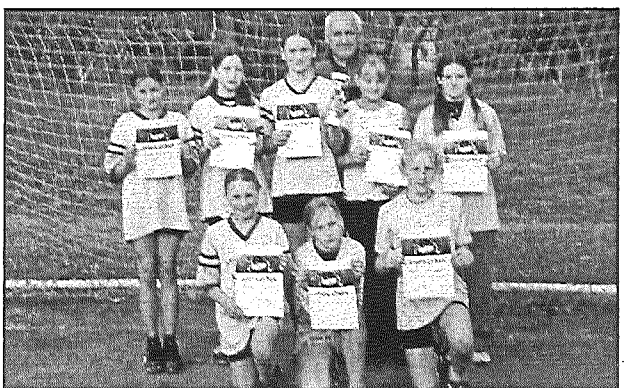
Preiļu 1. psk. komanda: Edgars Vanags, Jānis Lozda, Aleksandrs Gavrilovs, Andrejs Suhodoļskis, Vadims Orlovs, Matīss Babris, Artūrs Linkevičs, Renārs Trubačs, Mārtiņš Mironovs, Loris Licitis.

1990.-91. g. dz. zēni. 1. vieta Preiļu 1. psk. — 9 punkti, 2. vieta Līvānu 1. vsk. — 8 punkti, 3. vieta Aglonas vsk. — 6 punkti.

Preiļu 1. psk. komanda: Lauris Vilcāns, Ervins Vei-

● 1990.-91. g. dz. zēnu grupā par uzvarētājiem kļuva Dravnieku pamatskolas komanda. Treneris Imants Babris.

● 1990.-91. g. dz. meiteņu grupā par uzvarētājām kļuva Salas pamatskolas komanda. Treneris Jevgeņijs Nesterovičs.

gulis, Mārtiņš Zarāns, Jānis Jaundzems, Nauris Ivanāns, Lauris Siliņš, Māris Briška, Aldis Želvis.

1988.-89. g. dz. zēni. 1. vieta Preiļu 1. psk. — 9 punkti, 2. vieta Līvānu 1. vsk. — 6 punkti, 3. vieta Aglonas vsk. — 3 punkti.

Preiļu 1. psk. komanda: Edgars Vanags, Jānis Lozda, Aleksandrs Gavrilovs, Andrejs Suhodoļskis, Vadims Orlovs, Matīss Babris, Artūrs Linkevičs, Renārs Trubačs, Mārtiņš Mironovs, Loris Licitis.

1984.-86. g. dz. zēni. Pusfināli: Līvānu 1. vsk. — Preiļu 2. vsk. 1. komanda 3:3 (6:5), Līvānu 1. vsk. — Aglonas vsk. 1:1 (2:1). Spēle par trešo vietu: Preiļu 2. vsk. — Aglonas vsk. 7:1. **Fināls:** Līvānu 1. vsk. — Līvānu 2. vsk. 2:1.

Līvānu 1. vsk. komanda: Gatis Čevers, Uldis Maskalāns, Mārtiņš Gedzūns, Sandis Lazdiņš, Kaspars Kļeševskis, Edgars Stikāns, Ivars Ivanovs, Gatis Lāčkājs, Ainis Sīpols, Roberts Mazulis.

VIDUSSKOLU UN PAMATSKOLU SPĒLES. 1992.-93. g. dz. meitenes. 1. vieta Galēnu psk. — 8 punkti, 2. vieta Dravnieku psk. — 8 punkti, 3. vieta Salas psk. — 7 punkti.

Galēnu psk. komanda: Ilona Kupre, Laura Dreijere, Elīna Broka, Sintija Usāne, Liene Trokša, Santa Griboška, Maira Pudule,

Justīne Vanaga, Ilze Čaunāne, Laima Šarka.

1990.-91. g. dz. meitenes. Pusfināli: Salas psk. — Rožupes psk. 4:0, Silajānu psk. — Preiļu 1. psk. 1:0. Spēle par trešo vietu: Rožupes psk. — Preiļu 1. psk. 0:0 (2:1). **Fināls:** Salas psk. — Silajānu psk. 2:0.

Salas psk. komanda: Madara Madalāne, Anita Ivadre, Mārite Luriņa, Laura Rubine, Līga Skutele, Agita Prikule, Iveta Skutele, Olga Sparāne, Marta Pastare.

1988.-89. g. dz. meitenes. Pusfināli: Preiļu 1. psk. — Salas psk. 2:0, Dravnieku psk. — Silajānu psk. 2:0. Spēle par trešo vietu: Silajānu psk. — Salas psk. 0:1. **Fināls:** Dravnieku psk. — Preiļu 1. psk. 1:0.

Dravnieku psk. komanda: Laura Upeniece, Santa Bogdanova, Līga Vītola, Liāna Zverbule, Aija Trokša, Ineta Pudule, Maija Prikule, Katrīna Pudule, Viktorija Rubļova, Kristīne Priževote.

1984.-86. g. dz. meitenes. 1. vieta Preiļu Valsts ģimnāzijai — 6 punkti, 2. vieta Dravnieku psk. — 3 punkti, 3. vieta Līvānu 2. vsk. — 0 punkti.

Preiļu Valsts ģimnāzijas komanda: Laila Gakule, Ilona Cvetkova, Anta Ivanāne, Ilze Sērmais, Madara Medīna, Santa Bivbāne, Skaidrīte Vulāne, Madara Rebaine.

V.Ozoliņš

Noslēdzies ikgadējais sēdvolejbola turnīrs

25. un 26. oktobrī Līvānu 1. vidusskolā notika starptautiskais turnīrs «Līvānu kauss 2003».

Turnīrā piedalījās sešas sēdvolejbolistu komandas no Latvijas: trīs komandas no Rīgas — «Līdzās», «Kurzeme» (vīriešu), «Londa» (sieviešu) un trīs komandas no Līvāniem — Līvānu vīriešu komanda, Līvānu sieviešu komanda un 1. vidusskolas meiteņu komanda «Jaunība». Dīemžēl sakarā ar atklāto Polijas čempionātu neieradās Polijas komanda, pēdējā brīdī dalību atteica arī Lietuvas komandas nepietiekama spēlētāju skaita dēļ.

Kopvērtējumā vīriešu komandu spēlē

1. vietu izcīnīja komanda «Līdzās», 2. vietu — «Kurzeme», bet trešo vietu «Līvānu vīrieši». Sieviešu konkurencē 1. vietu izcīnīja «Londa», 2. vietu «Līvānu sievietes», bet 3. vietu — «Jaunība».

Par labākajiem spēlētājiem atzīti Inese Ulmane («Londa»), Solvita Ziemeļe («Līvānu sievietes»), Kristīne Zahareviča («Jaunība»), Valērijs Vološins («Līdzās»), Ansis Čevers («Kurzeme»), Ivars Bikauņieks («Līvānu vīrieši»). Sacensības tiesāja Edmunds Pūlīns (Eiropas invalīdu volejbola komitejas kategorijas tiesnesis) un Valdis Lipskis (Pasaules invalīdu volejbola organizācijas tiesnesis). Pasākuma organizētāji pateicas turnīra atbalstītājiem.

G.Kraukle

REKLĀMAS, SLUDINĀJUMI

Pārdod

vācu aitu suņa kucēnu. Tālr. 9926247;

Audi 80 (1988., 1.8 i, pelēka). Tālr. 9118637; linsēklu eļļu, spraukumus, lopbarības graudus, sienu, salmus. Tālr. 53-58529.

SIA «Tīnums» pārdod lētas ilgdegšanas krāsniņas (cena no Ls 55), kamīnkrāsnis, neliela izmēra apkures katlus, pirts krāsnis, žoga materiālus — sietu, vārtus, betona un metāla stabus. Piegāde, uzstādīšana. Nolikta veikals Rīgā, Daugavpils ielā 62/66. Tālr. 7227217; www.tinums.lv **IZBRAUKUMA TIRDZNIECĪBA** 11. novembrī plkst. 9.00 Līvānos, plkst. 10.20 Preiļu tirgū.

Visu modeļu DZIRDES APARĀTI, to rezerves daļas, barošanas elementi, bezmaksas pielaikošana, labošana 12. novembrī plkst. 11.00 i.u. «Preiļu aptieka» telpās Preiļos, Raiņa bulvārī 5.

SIA «Tora Plus» pārdos un mainīs pret mazgātu un nemazgātu aitu vilnu segas, trikotāžas izstrādājumus un dziju **11. novembrī** Steķos 8.00, Rudzātos 8.30, Priekuljos 9.00, Preiļos 9.30, Riebiņos 10.30, Stabulniekos 11.00, Galēnos 11.30, Smelteros 12.00, L. Anspokos 12.30, Sutros 13.00, **12. novembrī** Rožupē 8.00, Vanagos 8.30, Lielkursiņos 9.00, Upmalā 9.30, Pilišķās 10.00, Anspokos 10.30, Aizkalnē 11.00, Pelēcos 11.30, Arendolē 12.00, Svenčos 12.30, Rimicānos 13.00.

VID Latgales reģionālā iestāde rīko semināru Preiļu rajona jauniešiem nodokļu maksātājiem

Dienas kārtībā

1. Likuma «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli» (11.05.1993.) 11., 12., 13., 18., 19. pant.
2. VID rīkojums nr. 111 (11.02.2000) «Metodiskie norādījumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas kārtību» 3. daļa — iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšana no saimnieciskās darbības.
3. MK noteikumi nr. 613 «Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem 2003. gadā».
4. VID rīkojums nr. 639 «Metodiskie norādījumi par ienākumu un izdevumu uzskaiti iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai» (23.04.2002.).
5. Dažādi jautājumi.

Semināri notiks

26. novembrī plkst. 10.00 Preiļos, kinoteātrī «Ezerzeme», Raiņa bulvārī 17;
27. novembrī plkst. 10.00 Līvānos, J.Graubiņa Līvānu mūzikas skolā, Raiņa ielā 4a.

LAIPNI LŪDZAM!

Pulsa terapija — bojāto nagu problēmas atrisinājums!

ONIHOMIKOZES — sēnīšu izraisītās ādas un nagu infekcijas ir nopietna medicīnas problēma. Sēnīšu klātbūtne negatīvi ietekmē cilvēka veselību, palielina infekcijas slimību risku un iespaido zāļu darbību, tāpēc ādas un nagu infekcijas ir nopietni jāārstē. Tomēr visbiežāk pacienti uzskata, ka ir pietiekami inficētās vietas pasmērēt ar kādu pretsēnīšu smēri vai īpašu nagu laku. Ir jābēdž sevi māt, jo bojāto nagu gadījumā no smērēm efekta nebūs! Sēnīšu infekcijas skar nagu dziļākās struktūras, kur krēmi un citi šķidrie medikamenti nespēj nonākt. Bojātie nagi obligāti ir jāārstē ar sistēmisko medikamentu palīdzību. Šādu ārstēšanos nozīmēt un pacientam palīdzēt var tikai sertificēti ārsti — dermatologi.

Pēdējo gadu laikā īpašas sekmes ir panāktas, izmantojot tā saucamo pulsa terapiju. Tās laikā medikamenti nav jālieto katru dienu vairāku mēnešu garumā, bet gan tikai vienu nedēļu mēnesī. Bojāto roku nagu gadījumā parasti nepieciešami divi šādi medikamentu izmantošanas pulsi, kāju nagu gadījumā trīs pulsi. Šāds terapijas veids pilnībā novērš medikamentu negatīvo ietekmi uz slimu cilvēku. Uzsākot ārstēšanās kursu šī gada novembrī — decembrī, ir iespēja ievērojami samazināt ārstēšanās izdevumus. Piemēram, kāju nagu infekcijas gadījumā slimniekam trešais terapijas pulss nebūs jāpamaksā! Ja jums ir pazīstamas ar onihomikozēm saistītās problēmas un ir vēlēšanās savus nagus atkal redzēt veselus un skaistus, apmeklēt peldbaseinus un pludmales, nemocieties ar nagu apkopšanu, lūdz, griezties pie sertificēta ārsta dermatovenerologa Dr. Aleksandra Levikina. Adrese: Preiļu poliklīnika, 318. kabinets. tālr. 5321677.

REKLĀMAS, SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBAS, APSVEIKUMS

RADI SAVU NOSKAŅU!

one
extremely mobile

LOGOTIPI

BILDES

MELODIJAS

Talantu Fabrika 2: I Love You	70709841
Natalia Oreiro: Cambio Dolor	70679841
Pink: Trouble	70589841
Stacie Orrico: (There's Gotta Be) More to Life	70519841
BAZE 78Olga Rajecka: Kad man vairs nebūs 16	68239841
Benny Benassi: Satisfaction	60039841
Underdog Project: Summer Jam 2003	68179841
Postoi parovoz	5009841
Valeriya: Chasiki	62819841
Linkin Park: Numb	65149841
Pesenska mamontenka	65289841
Panjabi MC: Jogi	54639841
Dido: White Flag	62729841
Pink Panther	6469841
Nu pogodi	3729841
Sherlok Holms 1	20549841
Madonna: Die Another Day	31789841
Chilli: Kad tevis nav klāt	65159841
Tumsa: Redz kā tu mani	52709841
In-Grid: In Tango	47769841
Kaoma: Lambada	46869841
Shakira: Objection (Tango)	46859841
Madara Celma: Away From You	46849841
Mambo Italiano	43239841
Black Eyed Peas: Where Is The Love	68169841
UFO: Pastum, pastum, pietupies!	62809841
Laima Vaikule: Viss nāk un aiziet tūlāmā	68229841
Sean Paul: Like Glue	68219841
Sergey Shnurov: Iz filma "Bumer"	64009841
A-Europa: V Rīge devchonki	43049841
Beatles: Yesterday	1349841
Titanic	10789841
The Addams Family	7019841
Melodija - pārsteigums	3819841

KĀ SAŅEMT LOGO, MELODIJU VAI BILDI

Ls 0.35

1. Uzraksti īsziņu ar kodu (piemēram, 29841). Ja tev ir SIEMENS telefons, pievieno kodam burtu S (piemēram, 29841s).

2. Nosūti to uz numuru LMT 9301002 vai TELE2 6000601.

NOKIA

2100, 3210, 3310, 3330, 3410, 3510 (tikai logo un bildes), 5110 (tikai logo), 5210, 5510, 6210, 6310, 6310i, 6510, 7110 (tikai logo un melodijas), 8210, 8310, 8810, 8850, 8890

SIEMENS

A50, A52, A55, ME45, M50, M55, MT50, C45, C55 (tikai logo un bildes), S45, S55

DĀVANA DRAUGAM

Lai nosūtītu logo, melodiju vai bildi draugam, pēc koda pievieno atstarpi un drauga telefona numuru (piem., 29841 XXXXXXXX). Ja draugam ir SIEMENS, kodam pievieno S (piem., 29841s XXXXXXXX).

Bij divas sirdis reiz. Tad satikās —
Kā spilgtas liesmas pēkšņi iedegās.
Viens otru toreiz pavērties mulsi
Un sapratāt, ka mila atnākusi.

Vissirsnīgākie laimes
vēlējumi

DĀNAI DROZDOVSKAI
un GAITIM VIZULIM
kāzu dienā
no mīļajiem radiem un
draugiem

SIA «JUMIKS K»

T. 9118637

- AUGSTSPIEDIENA MAZGĀŠANAS IEKĀRTAS
- PUTEKĻU SŪCĒJI
- MAZGĀŠANAS LĪDZEKĻI
- SLAUKĀMĀS IEKĀRTAS
- KONSULTĀCIJAS

KÄRCHER

Preiļu rajona Stabulniekos

sāka darboties

atpūtas komplekss

«KAPRĪZE»

- ☀ Pirts ar baseinu un banketzāli
- ☀ Kafējnīca
- ☀ Biljarda zāle
- ☀ Spēļu automāti
- ☀ Izīrējam telpas dažādiem pasākumiem!

Lūdzam pieteikties savlaicīgi!

Tālr. 6404721, 9392316.

Droši raugies nākotnē!

Terminnoguldījums

Ozols

Paaugstinātas procentu likmes

līdz 5,55%

tikai līdz 31. decembrim

Terminš	6 mēn.	12 mēn.	24 mēn.	60 mēn.
LVL	3,80%	4,60%	4,80%	5,55%
USD	1,85%	2,10%	2,50%	-
EUR	3,10%	3,35%	3,60%	-

Minimālā noguldījuma summa — 30 LVL, 100 USD, 100 EUR

Hipotēku banka

Tālrunis informācijai 8000100.
www.hipo.lv

Preiļos, Brīvības ielā 2, tālr. 5307063; Daugavpili, Viestura ielā 2, tālr. 5427708;
Jēkabpili, Brīvības ielā 116, tālr. 5231135; Krāslavā, Sv. Ludviķa lauk. 3, tālr. 5626062;
Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā 119, tālr. 4623283.

12. novembrī Līvānu slimnīcā **BĒR-NUS** ar bronhiālo astmu pieņems ārste pulmonoloģe – alergoloģe no Rēzeknes astmas kabineta Viktorija Vēvere.

13. novembrī Līvānu slimnīcā **PIEAU-GUŠOS** ar bronhiālo astmu pieņems ārste pulmonoloģe no Daugavpils plaušu slimību centra Lilita Mitrofanova. Nāciet, ja Jums ir ilgstošs klepus, čīkstēšana krūtīs vai elpas trūkums.

Ir iespēja pārbaudīt ārējās elpošanas funkciju, bet bērniem arī alergiskās proves.

Pierakstīšanās pa tālr. 5307602.

SIA «DRMC» organizē kursus
«APSARDZES DARBS»
(sertifikāts, pagarināšana).

Pieteikšanās pa tālr. 9107155. Nodarbību
sākums 14. novembrī plkst. 19.30 Līvānos.

SIA «ANGRO» PASTĀVĪGI
iepērk apses zāgbaļķus

Ø no 25 cm

Cena no 13 - 18 Ls/m³

Samaksa tūlītēja.

Pircēja transports.

T. 9454553; 9236083

SIA «KARA V»

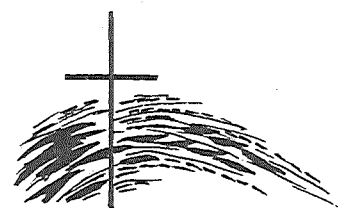
IEPĒRK egles baļķus 4,9 m.

Apmaksa pēc vienošanās.

Ø 18-21 – Ls 27

Ø 22-25 – Ls 33

Ø 26 un lielāks – Ls 38

Sīkāka informācija pa tālr. 9608906,
9640126.

Dzīve nestāvēs, dzīve tālāk ies,
Visas stīgas viņā smelgs un dūks.
Tikai vienas trūks...

Skumstam kopā ar Moniku
Litaunieci, MĀSU guldēt zemes klēpī.
Preiļu rajona padome

Sāp sirds no tēva šķiroties,
Kad viņa taka smilšu kalnā iet.
Izsakām līdzjūtību Aināram
Anspokam, TĒVU mūžībā pavadot.
SIA SAU «Preiļi»

Tuvs cilvēks nemirst,
Tikai pārstāj blakus būt...
Izsakām līdzjūtību
Aināram Anspokam klusajā
veļu laikā, no TĒVA atvadoties.
Mehanizatoru ielas kaimiņi

Jā, no tālumiem
Tikai šis tālums vistālāks,
Tikai pēc šķiršanās šis
Nekad vairs tikšanās nav.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Stanislavam Jalinskim,
no BRĀĻA atvadoties.
SIA «Salupe» kolektīvs